

Na temelju članka 22 Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine – pročišćeni tekst (Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 2/10) Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na 16. redovitoj sjednici održanoj 27. rujna 2017. godine, usvaja

**ZAKON
O NASLJEĐIVANJU BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE**

DIO PRVI

NASLJEDNO PRAVO

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1

(Ostvarivanje nasljednog prava)

(1) Nasljedno pravo u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko distrikt) ostvaruje se po odredbama ovog zakona.

(2) Ovim se zakonom uređuju pravila po kojima sud, druga tijela i ovlaštene osobe u Brčko distriktu postupaju u nasljednim stvarima.

Članak 2

(Predmet nasljeđivanja)

Nasljeđivati se mogu stvari i prava koja pripadaju fizičkim osobama, izuzev onoga što se ne može naslijediti zbog svoje pravne naravi ili po zakonu.

Članak 3

(Ravnopravnost u nasljeđivanju)

- (1) Sve fizičke osobe su, pod istim uvjetima ravnopravne u nasljeđivanju.
- (2) Stranci su u nasljeđivanju ravnopravni s državljanima Bosne i Hercegovine.

Članak 4

(Nasljeđivanje izvanbračnih srodnika i srodnika iz potpunog posvojenja)

- (1) Izvanbračno srodstvo izjednačava se u pogledu nasljeđivanja s bračnim, a srodstvo iz potpunog posvojenja sa srodstvom po krvi.
- (2) U slučaju potpunog posvojenja prestaju međusobna nasljedna prava posvojenika i njegovih potomaka sa njegovim srođnicima po krvi.

Članak 5

(Pozivanje na nasljeđe)

- (1) Umrлу fizičku osobu (ostavitelj) nasljeđuje onaj koji je njezinom smrću stekao nasljedno pravo (nasljednik).
- (2) Svaka osoba sposobna je naslijediti ako zakonom nije što drugo određeno.
- (3) Nasljedno pravo se stječe po odredbama ovog zakona, na temelju ugovora o nasljeđivanju, oporuke ili zakona.
- (4) Nasljedno pravo se stječe u trenutku ostaviteljeve smrti. Stjecatelj nasljednog prava može ga se po odredbama ovog zakona odreći, pa će se uzeti kao da ga nikada nije niti stekao.
- (5) Tko je naslijedio ostavitelja, njegov je univerzalni pravni sljednik.

Članak 6

(Raspolaganje ugovorom o nasljeđivanju ili oporukom)

Ostavitelj može ugovorom o nasljeđivanju ili oporukom raspolagati svojom imovinom na način i u granicama koji su određeni u zakonu.

Članak 7

(Ostavština bez nasljednika)

Ostavština bez nasljednika postaje vlasništvo Brčko distrikta.

POGLAVLJE II.

NASLJEĐIVANJE NA TEMELJU ZAKONA

Odjeljak A. Zakonski nasljednici

Članak 8

(Krug zakonskih nasljednika)

(1) Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, na temelju zakona umrlog nasljeđuju: svi njegovi potomci, njegovi posvojenici i njihovi potomci, njegov bračni partner, njegovi roditelji, njegovi posvojitelji, njegova braća i sestre i njihovi potomci, njegovi djedovi i bake i njihovi potomci, njegovi ostali predci.

(2) Osobe iz prethodnog stavka nasljeđuju po nasljednim redovima.

(3) Nasljednici bližeg nasljednog reda isključuju iz nasljedstva osobe daljeg nasljednog reda.

(4) Brčko distrikt je posljednji zakonski nasljednik.

Članak 9

(Izvanbračni partner kao zakonski nasljednik)

(1) Na temelju zakona ostavitelja nasljeđuje i njegov izvanbračni partner koji je u pravu nasljeđivanja izjednačen s bračnim.

(2) Izvanbračnom zajednicom u smislu ovog zakona smatra se zajednica života žene i muškarca sukladno odredbama zakona koji uređuje obiteljske odnose, a koja je prestala ostaviteljevom smrću.

Članak 10

(Potomci i bračni partner umrlog)

(1) Ostavštinu umrlog nasljeđuju prije svih njegova djeca i njegov bračni partner.

(2) Nasljednici prvog nasljednog reda nasljeđuju na jednake dijelove.

Članak 11

(Pravo predstavljanja)

Dio ostavštine koji bi pripao ranije umrlom djetetu da je nadživjelo ostavitelja nasljeđuju njegova djeca, unučad ostaviteljeva, na jednake dijelove, a ako je neko od unučadi umro prije ostavitelja, dio koji bi njemu pripao da je bio živ u trenutku smrti ostaviteljeve nasljeđuju njegova djeca, praunučad ostaviteljeva, na jednake dijelove, i tako redom sve dok ima potomaka ostaviteljevih.

Članak 12

(Bračni partner i roditelji umrloga)

(1) Ostavštinu umrlog koji nije ostavio potomke nasljeđuju njegov bračni partner i njegovi roditelji.

(2) Roditelji umrlog nasljeđuju jednu polovicu ostavštine na jednake dijelove, a drugu polovicu ostavštine nasljeđuje bračni partner umrlog.

(3) Ako iza umrlog nije ostao bračni partner, roditelji umrlog nasljeđuju cijelu ostavštinu na jednake dijelove.

Članak 13

(Braća i sestre umrloga i njihovi potomci)

(1) Ako je jedan roditelj ostaviteljev umro prije ostavitelja, dio ostavštine koji bi mu pripao da je nadživio ostavitelja nasljeđuju njegova djeca (braća i sestre ostaviteljevi), njegova unučad i praunučad i njegovi dalji potomci, po pravilima koja vrijede za slučaj kad umrlog nasljeđuju njegova djeca i ostali potomci.

(2) Ako su oba roditelja ostaviteljeva umrla prije ostavitelja, dio ostavštine koji bi svakome od njih pripao da je nadživio ostavitelja nasljeđuju njihovi potomci, prema odredbama prethodnog stavka.

(3) U svim slučajevima ostaviteljeva braća i sestre samo po ocu nasljeđuju na jednake dijelove očev dio, a rođena braća i sestre nasljeđuju na jednake dijelove s braćom i sestrama po ocu, očev dio, a s braćom i sestrama po majci, majčin dio.

Članak 14

(Nasljeđivanje jednog roditelja koji je umro bez potomstva)

Ako je jedan roditelj ostaviteljev umro prije ostavitelja, a nije ostavio nijednog potomka, dio ostavštine koji bi mu pripao da je nadživio ostavitelja nasljeđuje drugi

roditelj, a ako je i ovaj umro prije ostavitelja, njegovi potomci nasljeđuju ono što bi pripalo i jednom i drugom roditelju, prema odredbama prethodnog članka.

Članak 15

(Nasljeđivanje oba roditelja koja su umrla bez potomstva)

Ako su oba roditelja ostaviteljeva umrla prije ostavitelja, a nisu ostavili nijednog potomka, cijelu ostavštinu nasljeđuje nadživjeli bračni partner ostaviteljev.

Članak 16

(Djedovi i bake umrloga)

(1) Ostavštinu umrloga koji nije ostavio ni potomke, ni roditelje, niti su ovi ostavili nekog potomka, ni bračnog partnera nasljeđuju njegovi djedovi i bake.

(2) Jednu polovicu ostavštine nasljeđuju djed i baka s očeve strane, a drugu polovicu djed i baka s majčine strane.

Članak 17

(Prava djeda i bake iste loze)

(1) Djed i baka iste loze nasljeđuju na jednake dijelove.

(2) Ako je neki od predaka jedne loze iz prethodnog stavka umro prije ostavitelja, dio ostavštine koji bi mu pripao da je nadživio ostavitelja nasljeđuju njegova djeca i njegovi potomci, po pravilima koja vrijede za slučaj kad umrlog nasljeđuju njegova djeca i ostali potomci.

(3) U svemu ostalom za nasljedno pravo djeda i bake jedne loze i njihove djece vrijede pravila po kojima nasljeđuju roditelji ostaviteljevi i njihovi potomci.

Članak 18

(Nasljeđivanje djeda i bake jedne loze koji su umrli bez djece)

Ako su djed i baka jedne loze umrli prije ostavitelja, a nisu ostavili ni jednog potomka, dio ostavštine koji bi im pripao da su nadživjeli ostavitelja nasljeđuju djed i baka druge loze, njihova djeca, njihovi unuci i njihovi daljnji potomci, kako je određeno u prethodnom članku.

Članak 19

(Pradjedovi i prabake umrlog)

(1) Ostavitelja koji nije ostavio ni potomke ni roditelje, niti su ovi ostavili nekog potomka, ni bračnog partnera, ni djeda i baku, niti su ovi ostavili nekog potomka, nasljeđuju njegovi pradjedovi i prabake.

(2) Jednu polovicu nasljeđuju pradjedovi i prabake s očeve strane, a drugu polovicu nasljeđuju pradjedovi i prabake s majčine strane.

Članak 20

(Prava pradjeda i prabake iste loze)

(1) Od dijela koji pripada ostaviteljevim pradjedovima i prabakama s očeve strane jednu polovicu nasljeđuju na jednake dijelove roditelji njegovog djeda po ocu, a drugu polovicu roditelji njegove bake po ocu.

(2) I pradjedovi i prabake s majčine strane nasljeđuju na način određen u stavku 1 ovog članka dio koji im pripada.

(3) Ako nema koga od tih predaka, dio koji bi mu pripao da je živ nasljeđuje predak koji mu je bio bračni partner.

(4) Ako nema jednog para tih predaka, dijelove koji bi im pripali da su živi nasljeđuje drugi par iste loze.

(5) Ako nema pradjedova i prabaka jedne loze, dio ostavštine koji bi im pripao da su živi nasljeđuju pradjedovi i prabake druge loze.

Članak 21

(Ostali predci)

Iza pradjedova i prabaka ostavitelja nasljeđuju daljnji njegovi predci redom, po pravilima po kojima nasljeđuju njegovi pradjedovi i njegove prabake.

Članak 22

(Brčko distrikt kao zakonski nasljednik)

(1) Brčko distrikt nasljeđuje ako ostavitelj nema drugih zakonskih nasljednika.

(2) Brčko distrikt se ne može odreći nasljeđa.

(3) Ostavština koju Brčko distrikt naslijedi postaje dio imovine Brčko distrikta.

Članak 23

(Prava kod nepotpunog posvojenja)

(1) Posvojenik iz nepotpunog posvojenja i njegovi potomci imaju prema posvojitelju ista nasljedna prava kao i posvojiteljeva djeca i drugi njegovi potomci, izuzev ako pri posvajanju ta prava nisu ograničena ili sasvim isključena.

(2) U slučajevima u kojima posvojenik i njegovi potomci nasljeđuju posvojitelja kao njegova djeca, posvojitelj nasljeđuje posvojenika i njegove potomke.

(3) Posvojitelj ima na ostavštinu posvojenika i njegovih potomaka ista nasljedna prava koja ima odgovarajući predak posvojenika prema svojim potomcima.

(4) Posvojenik i njegovi potomci ne nasljeđuju posvojiteljeve srodnike, njegovog bračnog partnera, ni druge njegove posvojenike.

(5) Srodnici posvojitelja i njegov bračni partner kod nepotpunog posvojenja ne nasljeđuju posvojenika ni njegove srodnike.

(6) Nepotpunim posvajanjem ostaju nedirnuta prava nasljeđivanja između posvojenika i njegovih srodnika.

Članak 24

(Gubitak prava posvojenika)

Posvojenik iz nepotpunog posvojenja i njegovi potomci ne mogu naslijediti posvojitelja ako je posvojitelj bio podnio zahtjev za raskid posvojenja, a poslije njegove smrti se utvrdi da je zahtjev bio osnovan.

Članak 25

(Povećanje nasljednog dijela djece)

(1) Kada su djeca koja nemaju nužnih sredstava za život pozvana na nasljeđe s bračnim partnerom ostaviteljevim, sud može na njihov zahtjev odlučiti da naslijede i jedan dio onog dijela ostavštine koji bi po zakonu trebalo da naslijedi bračni partner. Sud može odlučiti da djeca naslijede cijelu ostavštinu ako je ona tako male vrijednosti da bi njezinom podjelom djeca zapala u oskudicu.

(2) Ako neko od djece nema nužnih sredstava za život može zahtijevati povećanje svoga dijela kako prema bračnom partneru tako i prema ostaloj djeci ostaviteljevoj.

(3) Pri odlučivanju u slučajevima iz prethodnih stavaka sud će uzeti u obzir sve okolnosti, a osobito imovinske prilike i sposobnosti za privređivanje svakog djeteta i bračnog partnera, trajanje bračne zajednice, kao i vrijednost ostavštine.

Članak 26

(Kad bračni i izvanbračni partner nema pravo na nasljeđe)

(1) Pravo nasljeđivanja na temelju zakona između bračnih partnera prestaje razvodom braka ili poništenjem braka.

(2) Bračni partner nema pravo na nasljeđe:

- a) ako je ostavitelj bio podnio tužbu za razvod braka, a poslije smrti ostaviteljeve se utvrdi da je tužba bila osnovana,
- b) ako njegov brak sa ostaviteljem bude oglašen za nepostojeći, ili bude poništen, poslije smrti ostaviteljeve, iz uzroka za čije je postojanje nadživjeli bračni partner znao u vrijeme sklapanja braka,
- c) ako je njegova zajednica života sa ostaviteljem bila trajno prestala njegovom krivnjom ili u sporazumu sa ostaviteljem.

(3) Izvanbračni partner nema pravo na nasljeđe ako je njegova zajednica života s ostaviteljem bila trajno prestala prije smrti ostavitelja.

Članak 27

(Povećanje nasljednog dijela bračnog partnera)

(1) Kad je bračni partner koji nema nužnih sredstava za život pozvan na nasljeđe s nasljednicima prvog ili drugog nasljednog reda sud može, na zahtjev bračnog partnera, odlučiti, da bračni partner naslijedi i jedan dio onog dijela ostavštine koji bi po zakonu trebalo da naslijede ostali nasljednici, a može odlučiti i da bračni partner naslijedi cijelu ostavštinu, ako je ona tako male vrijednosti da bi njezinom podjelom, bračni partner zapao u oskudicu.

(2) Pri odlučivanju u slučaju iz prethodnog stavka sud će uzeti u obzir sve okolnosti, a osobito imovinske prilike i sposobnosti za privređivanje bračnog partnera, trajanje bračne zajednice, imovinske prilike ostalih nasljednika i njihovu sposobnost za privređivanje i vrijednost ostavštine.

Članak 28

(Povećanje nasljednog dijela roditelja)

(1) Kad su roditelji koji nemaju nužnih sredstava za život pozvani na nasljeđe s bračnim partnerom ostaviteljevim, sud može na njihov zahtjev, odlučiti da naslijede i jedan od onog dijela ostavštine koji bi po zakonu trebalo da naslijedi bračni partner.

Sud može odlučiti da roditelji naslijede cijelu ostavštinu, ako je ona tako male vrijednosti da bi njezinom podjelom roditelji zapali u oskudicu.

(2) Ako je između roditelja ostaviteljevih zajednica života trajno prestala, a samo jedan roditelj nema sredstava nužnih za život, ovaj roditelj može zahtijevati povećanje nasljednog dijela kako prema bračnom partneru tako i prema drugom roditelju ostaviteljevom.

(3) Ako je jedan roditelj ostavitelj umro prije ostavitelja, nadživjeli roditelj koji nema nužnih sredstava za život može zahtijevati povećanje svog nasljednog dijela i prema nasljednicima umrlog ostaviteljevog roditelja.

(4) Pri odlučivanju u slučajevima iz prethodnih stavaka sud će uzeti u obzir sve okolnosti, a osobito imovinske prilike i sposobnosti za privređivanje roditelja, imovinske prilike bračnog partnera, odnosno nasljednika umrlog roditelja i njegovu sposobnost za privređivanje i vrijednost ostavštine.

Članak 29

(Nasljednici autorskog prava)

Autorska imovinska prava umrlog nasljeđuju njegova djeca, njegov bračni partner i njegovi roditelji.

Članak 30

(Način nasljeđivanja autorskog prava)

(1) Osobe iz prethodnog članka nasljeđuju po nasljednim redovima.

(2) Nasljednici bližeg nasljednog reda isključuju iz nasljeđa osobe daljeg nasljednog reda.

Članak 31

(Brčko distrikt kao nasljednik autorskih prava)

Ukoliko nema nasljednika iz članka 29 ovog zakona, autorska imovinska prava postaju vlasništvo Brčko distrikta.

Odjeljak B. Nužni nasljednici

Članak 32

(Nužni nasljednici)

(1) Nužni nasljednici su: djeca umrlog, njegovi posvojenici iz potpunog posvojenja i njegov bračni partner.

(2) Ostali potomci umrlog, njegovi posvojenici iz nepotpunog posvojenja i njihovi potomci, njegovi roditelji i njegova braća i sestre su nužni nasljednici samo ako su trajno nesposobni za rad i nemaju nužnih sredstava za život.

(3) Osobe navedene u ovom članku su nužni nasljednici kad su po zakonskom redu nasljeđivanja pozvane na nasljeđe.

Članak 33

(Nužni i raspoloživi dio)

(1) Nužni nasljednici imaju pravo na dio ostavštine kojim ostavitelj ne može raspolagati i koji se naziva nužni dio.

(2) Nužni dio nasljednika iz članka 32 stavka 1 iznosi jednu polovicu, a nužni dio ostalih nasljednika jednu trećinu od onog dijela koji bi svakom pojedinom od njih pripao po zakonskom redu nasljeđivanja.

(3) Ostatom ostavštine može oporučitelj raspolagati po svojoj volji i taj dio ostavštine naziva se raspoloživi dio.

Članak 34

(Pravo na nužni dio je nasljedno pravo)

(1) Nužnom nasljedniku pripada određeni dio svake stvari i prava koji sačinjavaju ostavštinu, ali ostavitelj može odrediti da nužni nasljednik primi svoj dio i u određenim stvarima, pravima ili u novcu.

(2) Na zahtjev neke od stranaka sud može, kad nađe da je to opravdano, odlučiti da nužnom nasljedniku pripadne dio u određenim stvarima, pravima ili u novcu, ako to već nije pravnim poslom odredio ostavitelj.

Članak 35

(Utvrđivanje vrijednosti ostavštine)

(1) Vrijednost ostavštine na temelju koje se izračunava nužni dio utvrđuje se na sljedeći način:

- prvo se popisuju i procjenjuju sva dobra koja je ostavitelj imao u trenutku smrti, računajući tu i sve ono čime je raspolagao oporukom, kao i sve njegove tražbine, pa i one koje ima prema nekom nasljedniku, izuzev tražbina koje su očito nenaplative,

- od utvrđene vrijednosti dobra koja je ostavitelj imao u trenutku smrti odbijaju se troškovi ukopa ostavitelja, iznos troškova popisa i procjene ostavštine i iznos dugova ostavitelja,
- dobivenom ostatku dodaje se vrijednost svih darova koje je ostavitelj učinio ma na koji način nekom zakonskom nasljedniku, pa i darova učinjenih nasljednicima koji se odriču nasljeđa, kao i onih darova za koje je ostavitelj naredio da se ne uračunavaju nasljedniku u njegov nasljedni dio, kao i darova za koje je ostavitelj u posljednjoj godini svog života učinio drugim osobama koje nisu zakonski nasljednici, izuzev manjih uobičajenih darova.

(2) Pri utvrđivanju vrijednosti ostavštine ne uzimaju se u obzir vrijednosti darova učinjenih tijelima vlasti, udrugama građana, humanitarnim organizacijama, kao ni darovi učinjeni za općekorisne svrhe i darovi koji se na temelju ovog zakona ne uračunavaju nasljedniku u njegov nasljedni dio.

Članak 36

(Dar i određivanje njegove vrijednosti)

Kao dar u smislu ovog zakona smatra se i odricanje od prava, oproštaj duga, ono što je ostavitelj za vrijeme svog života dao nasljedniku na ime nasljednog dijela, ili radi osnivanja ili proširenja kućanstva, ili radi obavljanja zanimanja, kao i svako drugo raspolaganje ostavitelja bez naknade.

Članak 37

(Procjenjivanje dara)

Pri procjenjivanju dara uzima se vrijednost poklonjene stvari u trenutku smrti ostaviteljeve, a prema njezinom stanju u vrijeme kada je dar učinjen.

Članak 38

(Dar u vidu osiguranja)

Kad se dar sastoji u osiguranju u korist daroprimca kao vrijednost dara uzet će se zbroj premija koje je uplatio ostavitelj, ako je taj zbroj manji od osigurane sume, a ako je zbroj premija veći od osigurane sume, kao vrijednost dara uzet će se iznos osigurane sume.

Članak 39

(Izdvajanje u korist potomaka koji su privređivali sa ostaviteljem)

(1) Potomci i posvojenici ostaviteljevi koji su živjeli u zajednici sa ostaviteljem i svojim radom, zaradom ili mu na drugi način pomogli u privređivanju, imaju pravo zahtijevati da im se iz ostavštine izdvoji dio koji odgovara njihovom doprinosu u povećanju vrijednosti ostaviteljeve imovine.

(2) Tako izdvojeni dio ne spada u ostavštinu i ne uzima se u obzir pri izračunavanju nužnog dijela, niti se uračunava nasljedniku u njegov nasljedni dio.

Članak 40

(Izdvajanje predmeta kućanstva)

(1) Nadživjelom bračnom partneru i potomcima ostaviteljevim koji su živjeli sa ostaviteljem u istom kućanstvu pripadaju predmeti kućanstva koji služe za zadovoljavanje njihovih svakodnevnih potreba, kao što su pokućstvo, namještaj, posteljina i slično, ali ne i ako su ovi predmeti znatnije vrijednosti.

(2) Tako izdvojeni predmeti ne uzimaju se u obzir pri izračunavanju nužnog dijela, niti se uračunavaju nasljedniku u njegov nasljedni dio.

Članak 41

(Povreda nužnog dijela. Darovi i raspolaganja putem pravnih poslova za slučaj smrti učinjeni u korist nužnih nasljednika)

(1) Kada je povrijeđen nužni dio, raspolaganja pravnim poslovima za slučaj smrti (oporuka, ugovor o nasljeđivanju) će se smanjiti, a darovi će se vratiti ukoliko je potrebno da bi se namirio nužni dio.

(2) Nužni dio je povrijeđen kada ukupna vrijednost raspolaganja ugovorom o nasljeđivanju, oporukom i darom prelazi raspoloživi dio.

(3) Pri utvrđivanju ukupne vrijednosti raspolaganja pravnim poslovima za slučaj smrti i dara uzimaju se u račun i oni darovi i raspolaganja za koja je ostavitelj naredio da se ne uračunavaju nužnom nasljedniku u njegov nasljedni dio.

(4) Od dara i raspolaganja pravnim poslovima za slučaj smrti, koja se uračunavaju nužnom nasljedniku u njegov nasljedni dio, uzima se u račun pri utvrđivanju ukupne vrijednosti raspolaganja samo onoliko za koliko oni premašuju njegov nužni dio.

Članak 42

(Red smanjenja i vraćanja)

Kad je povrijeđen nužni dio prvo se smanjuju raspolaganja oporukom, zatim raspolaganja ugovorom o nasljeđivanju, pa ukoliko nužni dio time ne bi bio namiren, vraćaju se darovi.

Članak 43

(Razmjerno smanjenje raspolaganja oporukom, ugovorom o nasljeđivanju i privilegirani legat)

(1) Raspolaganja oporukom smanjuju se u istoj razmjeri, bez obzira na njihovu prirodu i na njihov obujam i bez obzira nalaze li se u jednom ili više oporuka, ako iz oporuke ne proizlazi nešto drugo.

(2) Odredba stavka 1 ovog članka primjenjuje se i na ugovor o nasljeđivanju.

(3) Ako je ostavitelj ostavio više legata i naredio da se neki legat isplati prije ostalih, taj će se legat smanjiti samo ukoliko vrijednost ostalih legata ne dostiže da se namiri nužni dio.

Članak 44

(Razmjerno smanjenje legata naloženih testamentarnom nasljedniku ili legataru)

Testamentarni nasljednik čiji bi nasljedni dio morao biti smanjen da bi se namirio nužni dio, može tražiti razmjerno smanjenje legata koje treba da isplati, ako iz oporuke ne proizlazi što drugo. Isto vrijedi i za nasljednika po ugovoru o nasljeđivanju i za legatara kojem je ostavitelj naložio da iz svog legata nešto isplati.

Članak 45

(Red vraćanja dara)

(1) Vraćanje dara vrši se počevši od posljednjeg dara i ide dalje obrnuto po redu kojima su darovi učinjeni.

(2) Darovi učinjeni istodobno vraćaju se razmjerno.

Članak 46

(Položaj daroprimca koji vraća dar)

U pogledu darovane stvari koju je dužan vratiti daroprimac se smatra kao savjesni držatelj do dana kada je saznao za zahtjev za vraćanje dara.

Članak 47

(Tko može tražiti smanjenje raspolaganja pravnim poslovima za slučaj smrti i vraćanje dara)

(1) Smanjenje raspolaganja oporukom, ugovorom o nasljeđivanju i vraćanje dara kojim je povrijeđen nužni dio mogu tražiti samo nužni nasljednici.

(2) Pravo iz stavka 1 ovog članka nasljeđivo je samo ako je nužni nasljednik prije svoje smrti već podnio zahtjev za nužni dio.

Članak 48

(Zastarjelost prava na traženje smanjenja raspolaganja pravnim poslovima za slučaj smrti i vraćanje dara)

Smanjenje raspolaganja oporukom može se tražiti u roku od tri godine od proglašenja oporuke, a raspolaganje ugovorom o nasljeđivanju i vraćanje dara u roku od tri godine od smrti ostaviteljeve, odnosno od dana kada je rješenje o njegovom proglašenju za umrlog, odnosno rješenje kojim se utvrđuje njegova smrt, postalo pravomoćno.

Članak 49

(Razlozi isključenja)

(1) Ostavitelj može isključiti iz nasljeđa nasljednika koji ima pravo na nužni dio:

- a) ako se on povredom neke zakonske ili moralne obveze koja proizlazi iz njegovog obiteljskog odnosa sa ostaviteljem teže ogriješio prema ostavitelju,
- b) ako je s predumišljajem počinio teže kazneno djelo prema njemu ili njegovom bračnom partneru, djetetu ili roditelju,
- c) ako se odao neradu ili nepoštenom životu.

(2) Isključenje iz nasljeđa može biti potpuno ili djelomično.

Članak 50

(Uvjeti za punovrijednost isključenja)

(1) Ostavitelj koji želi isključiti nasljednika mora to izraziti u oporuci ili u ugovoru o nasljeđivanju na nesumnjiv način, a korisno je da navede i razlog za isključenje.

(2) Razlog za isključenje mora postojati u vrijeme sastavljanja oporuke ili ugovora o nasljeđivanju.

(3) U slučaju spora o osnovanosti isključenja dužnost dokazivanja, da je isključenje osnovano, leži na onome tko se na isključenje poziva.

Članak 51

(Posljedice isključenja)

Isključenjem nasljednik gubi nasljedno pravo u obujmu u kome je isključen, a pravo ostalih osoba koje mogu naslijediti ostavitelja određuju se kao da je isključeni umro prije ostavitelja.

Članak 52

(Lišenje nužnog dijela potomka u korist njegovih potomaka)

(1) Ako je potomak koji je imao pravo na nužni dio prezadužen ili je rasipnik, ostavitelj ga može na izričit način lišiti u cjelini ili djelomično njegovog nužnog dijela u korist njegovih potomaka.

(2) Ovo lišenje ostaje punovrijedno samo ako u trenutku otvaranja nasljeđa lišeni ima malodobne ili punodobne potomke koji su nesposobni za rad i nemaju nužnih sredstava za život.

(3) Lišeni nasljednik nasljeđuje ostavitelja u dijelu koji nije obuhvaćen lišenjem.

(4) Lišeni nasljednik nasljeđuje ostavitelja i kada pretpostavke za lišenje više ne postoje u trenutku ostaviteljeve smrti.

Članak 53

(Uračunavanje dara zakonskom nasljedniku)

(1) Svakom zakonskom nasljedniku uračunava se u nasljedni dio sve što je na ma koji način dobio na dar od ostavitelja.

(2) Plodovi i druge koristi koje je nasljednik imao od darovane stvari sve do smrti ostaviteljeve ne uračunavaju se.

(3) Dar se ne uračunava ako je ostavitelj izjavio u vrijeme dara ili kasnije, ili u oporuci, da se dar neće uračunati u nasljedni dio, ili se iz okolnosti može zaključiti da je to bila volja ostaviteljeva.

(4) Pri tome ostaju u važnosti odredbe o nužnom dijelu, s tim da se nužnom nasljedniku uvijek u vrijednost njegovog nužnog dijela uračunavaju darovi koje je dobio.

Članak 54

(Uračunavanje legata zakonskim nasljednicima)

(1) Legat ostavljen zakonskom nasljedniku uračunava se u njegov nasljedni dio, izuzev ako iz oporuke ili ugovora o nasljeđivanju proizlazi da je ostavitelj htio da nasljednik dobije legat pored svoga dijela.

(2) Pri uračunavanju vrijede odredbe o nužnom dijelu, s tim da se nužnom nasljedniku uvijek u vrijednost njegovog nužnog dijela uračunavaju legati koji su mu namijenjeni.

Članak 55

(Uračunavanje dara i legata)

(1) Uračunavanje dara i legata vrši se na taj način što ostali nasljednici dobivaju iz ostavštine odgovarajuću vrijednost, a poslije toga ostatak ostavštine dijeli se među svima nasljednicima.

(2) Ako dobra koja je ostavitelj imao u trenutku smrti nisu dovoljna da ostali nasljednici dobiju odgovarajuću vrijednost, nasljednik kome se vrši uračunavanje dara i legata nije dužan vratiti im nešto od onoga što je dobio.

(3) U slučaju iz prethodnog stavka ostaju u važnosti odredbe o nužnom dijelu.

Članak 56

(Pravo nasljednika kome se dar ili legat ne uračunava)

(1) Kad prema volji ostaviteljevoj dar ili legat ne treba uračunavati nasljedniku u njegov nasljedni dio, takav nasljednik zadržava dar, odnosno legat i sudjeluje sa ostalim nasljednicima u diobi ostavštine kao da dara, odnosno legata nije ni bilo.

(2) Kad ima nužnih nasljednika, a prema volji ostaviteljevoj dar ili legat ne treba uračunavati nekom nasljedniku u njegov nasljedni dio, taj nasljednik će moći zadržati dar, odnosno legat u granicama raspoloživog dijela.

Članak 57

(Pravo nasljednika koji se odrekao nasljeđa)

(1) Nasljednik koji se odrekao nasljeđa zadržava dar u granicama raspoloživog dijela.

(2) On ima pravo zahtijevati ispunjenje legata samo u granicama raspoloživog dijela.

Članak 58

(Pravo vraćanja dara)

(1) Nasljednik ima pravo darovanu mu stvar vratiti u ostavštinu.

(2) U tom slučaju neće mu se njezina vrijednost uračunati u nasljedni dio, a u pogledu troškova koje je učinio za stvar i u pogledu oštećenja koja je pretrpjela, smatrat će se za savjesnog držatelja, ukoliko se ne dokaže njegova nesavjesnost.

Članak 59

(Određivanje vrijednosti dara pri uračunavanju)

Pri uračunavanju dara nasljedniku u nasljedni dio uzima se vrijednost darovane stvari u trenutku smrti ostaviteljeve, a prema njezinom stanju u vrijeme dara.

Članak 60

(Dar u vidu osiguranja)

Kad se dar sastoji u osiguranju u korist daroprimca, kao vrijednost dara uzet će se zbroj premija koje je uplatio ostavitelj, ako je taj zbroj manji od osigurane sume, a ako je zbroj premija veći od osigurane sume kao vrijednost dara uzet će se iznos osigurane sume.

Članak 61

(Troškovi uzdržavanja nasljednika)

(1) Ono što je potrošeno na uzdržavanje nasljednika i na njegovo obvezno školovanje neće se uračunati u njegov nasljedni dio.

(2) Hoće li se izdatci koje je ostavitelj učinio za daljnje školovanje nasljednika uračunati u njegov nasljedni dio i u kojoj mjeri, odlučit će sud na zahtjev nasljednika prema okolnostima, uzimajući u obzir osobito vrijednost ostavštine i troškova školovanja i osposobljavanja za samostalan život ostalih nasljednika.

Članak 62

(Uobičajeni manji darovi)

Uobičajeni manji darovi ne uračunavaju se u nasljedni dio.

Članak 63

(Uračunavanje dara kod prava predstavljanja, kod odricanja, nedostojnosti, isključenja i lišenja)

(1) Darovi učinjeni osobi umjesto koje nasljednik dolazi na nasljeđe zbog smrti te osobe ili zbog njezinog odricanja od nasljeđa, uračunavaju se i u nasljedni dio.

(2) Darovi učinjeni osobi umjesto koje nasljednik dolazi na nasljeđe zbog nedostojnosti te osobe, ili zbog njezinog isključenja iz nasljeđa ili zbog lišenja nužnog dijela, ne uračunavaju se nasljedniku u nasljedni dio.

Članak 64

(Uračunavanje nasljednikovog duga ostavitelju)

Nasljedniku se uračunava u njegov dio ono što je dugovao ostavitelju.

Članak 65

(Zahtjev za uračunavanje)

Zahtjev da se u nasljedni dio jednog nasljednika uračunaju darovi i legati, mogu podnositi samo njegovi sunasljednici.

POGLAVLJE III.

NASLJEĐIVANJE NA TEMELJU OPORUKE

Odjeljak A. Uvjeti za punovrijednost oporuke

Članak 66

(Sposobnost za sastavljanje oporuke)

(1) Oporuka je strogo osobni akt koji može sastaviti svaka osoba sposobna za rasuđivanje koja je navršila 15 godina života.

(2) Oporuka je ništava ako u vrijeme njezinog sastavljanja oporučitelj nije imao 15 godina života ili ako nije bio sposoban za rasuđivanje. Ako se ne dokaže suprotno smatrat će se da je oporučitelj u trenutku sastavljanja oporuke bio sposoban za rasuđivanje. Oporučitelj nije bio sposoban za rasuđivanje ako u tom trenutku nije bio u stanju shvatiti značenje svog izjašnjenja i njegove posljedice, ili nije bio u stanju vladati svojom voljom toliko da postupa sukladno tom znanju.

(3) Gubitak sposobnosti za rasuđivanje koji bi nastupio pošto je oporuka sastavljena ne utječe na njezinu punovrijednost.

Članak 67

(Ništavost oporuke)

(1) Ništava je oporuka ako je oporučitelj bio nesposoban za rasuđivanje, nije imao 15 godina, bio natjeran prijetnjom, ili prisilom da ju sastavi, ili se odlučio da ju sastavi zbog toga što je bio prevaren, ili što se nalazio u zabludi.

(2) Prijetnja, prisila ili prijevara povlači ništavnost oporuke i kad potječe od treće osobe.

(3) Raspolaganja oporukom su ništavna i kad postoji zabluda o činjenicama koje su pobudile oporučitelja da učini ta raspolaganja.

(4) Ako su samo neke odredbe oporuke unesene u oporuka pod prijetnjom ili prisilom, zbog prijevare, ili u zabludi, ništave su samo te odredbe.

Članak 68

(Rokovi za poništenje oporuke)

(1) Poništenje oporuke iz razloga utvrđenih u odredbama članka 66 i 67 ovog zakona, može tražiti samo osoba koja ima pravni interes i to u roku od jedne godine od kada je saznala za postojanje uzroka ništavnosti, a najdalje za deset godina od proglašenja oporuke.

(2) Rok od jedne godine ne može početi teći prije proglašenja oporuke.

(3) Poništenje oporuke prema nesavjesnoj osobi može se tražiti za 20 godina od proglašenja oporuke.

Članak 69

(Forma oporuke kao uvjet za njezinu punovrijednost)

(1) Punovrijedna je ona oporuka koja je sastavljena u formi utvrđenoj u zakonu i pod uvjetima predviđenim u zakonu.

(2) Poništenje oporuke zbog nedostatka forme može tražiti poslije otvaranja nasljeđa samo osoba koja ima pravni interes i to u roku od jedne godine od dana kada je saznala za oporuku, a najdalje za deset godina od proglašenja oporuke.

(3) Rok od jedne godine ne može početi teći prije proglašenja oporuke.

Odjeljak B. Oblici oporuke

Članak 70

(Vlastoručna oporuka)

(1) Oporuka je punovrijedna ako ju je oporučitelj napisao svojom rukom i ako ju je potpisao.

(2) Za punovrijednost vlastoručne oporuke nije nužno da je u njoj naznačen nadnevak kada je sastavljena, ali je korisno da nadnevak bude naznačen.

Članak 71

(Pismena oporuka pred svjedocima)

(1) Oporučitelj koji zna čitati i pisati može sastaviti oporuka na taj način što će ispravu koju mu je netko drugi sastavio vlastoručno potpisati u nazočnosti dva svjedoka, izjavljujući pred njima da je to njegova oporuka.

(2) Svjedoci će se potpisati na samoj oporuci, a poželjno je da se naznači njihovo svojstvo svjedoka, kao i druge okolnosti koje bi mogle koristiti njihovom lakšem pronalaženju.

Članak 72

(Sudska oporuka)

(1) Oporuka može oporučitelju sastaviti po njegovom kazivanju sudac nadležnog suda koji će prethodno utvrditi identitet oporučitelja.

(2) Pošto oporučitelj ovakvu oporuku pročita i potpiše, sudac će potvrditi na samoj oporuci da ju je oporučitelj u njegovoj nazočnosti pročitao i potpisao.

Članak 73

(Sudska oporuka ako oporučitelj nije u stanju da ju pročita)

(1) U slučaju da oporučitelj nije u stanju da pročita oporuku koju mu je sastavio sudac, ovaj će ga pročitati oporučitelju u nazočnosti dva svjedoka.

(2) Oporučitelj će zatim u nazočnosti dva svjedoka potpisati oporuku ili staviti na njega otisak prsta pošto izjavi da je to njegova oporuka.

(3) Svjedoci će se potpisati na oporuci.

(4) Sudac će na oporuci potvrditi da su sve ove radnje izvršene.

Članak 74

(Bilježnička oporuka)

(1) Oporuku može oporučitelju sastaviti bilježnik u formi bilježnički obrađene isprave sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje postupak bilježničke obrade isprava.

(2) Bilježnička oporuka iz stavka 1 ovog članka je oblik redovite i javne oporuke.

Članak 75

(Predavanje oporuke na čuvanje)

(1) Oporučitelj može svoju oporuku sam čuvati ili ju povjeriti na čuvanje kojem drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi.

(2) Ako oporučitelj želi povjeriti svoju oporuku na čuvanje sudu, bilježniku ili u inozemstvu konzularnom, odnosno diplomatskom-konzularnom predstavniku Bosne i Hercegovine, taj ju je dužan primiti na čuvanje, bez obzira na to tko je oporuku sastavio, te postupiti pritom po pravilima ovog zakona, odnosno zakona koji uređuje bilježničku službu.

Članak 76

(Sastavljanje pismene oporuke pred svjedocima i sudske oporuke)

(1) Pri sastavljanju pismene oporuke pred svjedocima i sudske oporuke svjedoci mogu biti punoljetne osobe koje nisu lišene poslovne sposobnosti i koje znaju čitati i pisati, a kod sudske oporuke i koje razumiju jezik na kome je oporuka sastavljena.

(2) Ne mogu biti svjedoci pri sastavljanju pismene oporuke pred svjedocima i sudske oporuke, niti oporuku sastaviti po kazivanju oporučitelja u svojstvu suca: potomci oporučitelja, njegovi posvojenici i njihovi potomci, njegovi predci i posvojitelji, njegovi srodnici u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja zaključno, bračni partneri svih ovih osoba i bračni partner oporučitelja.

Članak 77

(Raspolaganje u korist osoba koje su oporučitelju sastavile oporuka, svjedoka i njihovih bližih srodnika)

Ništave su odredbe oporuke kojom se ostavlja nešto osobama koje su oporučitelju sastavile oporuku, svjedocima pri njezinom sastavljanju, kao i predcima, potomcima, braći i sestrama i bračnim partnerima ovih osoba.

Članak 78

(Oporuka sastavljena pred konzularnim ili diplomatskim predstavnikom u inozemstvu)

Oporuku može sastaviti državljaninu Bosne i Hercegovine u inozemstvu, po odredbama koje vrijede za sastavljanje sudske oporuke, konzularni predstavnik ili diplomatski predstavnik Bosne i Hercegovine koji vrši konzularne poslove.

Članak 79

(Oporuka sastavljena na bosanskohercegovačkom brodu i u zrakoplovu)

(1) Na bosanskohercegovačkom brodu i u zrakoplovu oporuku može sastaviti zapovjednik broda, odnosno zrakoplova po odredbama koje vrijede za sastavljanje sudske oporuke.

(2) Oporuka koja je sastavljena na brodu, odnosno u zrakoplovu, prestaje vrijediti po isteku 30 dana nakon povratka oporučitelja u Bosnu i Hercegovinu.

Članak 80

(Oporuka sastavljena za vrijeme mobilizacije ili rata)

(1) Za vrijeme mobilizacije ili rata može, po odredbama koje vrijede za sastavljanje sudske oporuke, sastaviti oporuku osobi na vojnoj dužnosti zapovjednik satnije ili drugi koji starješina njegovog ili višeg ranga, ili koja druga osoba u nazočnosti kojeg od ovih starješina, kao i svaki starješina odvojenog odreda.

(2) Ovakom sastavljena oporuka prestaje vrijediti po isteku 60 dana po završetku rata, a ako je oporučitelj ranije ili kasnije razvojačen po isteku 30 dana od razvojačenja.

Članak 81

(Usmena oporuka)

(1) Oporučitelj može izjaviti svoju posljednju volju usmeno pred dva svjedoka samo ako zbog iznimnih prilika nije u mogućnosti sastaviti pismenu oporuku.

(2) Usmena oporuka prestaje vrijediti po isteku 30 dana od prestanka iznimnih prilika u kojima je sastavljena.

Članak 82

(Svjedoci pri sastavljanju usmene oporuke)

Pri sastavljanju usmene oporuke mogu biti svjedoci samo osobe koje mogu biti svjedoci pri sastavljanju sudske oporuke, ali ne moraju znati čitati i pisati.

Članak 83

(Dužnost svjedoka usmene oporuke)

(1) Svjedoci pred kojima je oporučitelj usmeno izjavio svoju posljednju volju dužni su bez odlaganja staviti napismeno izjavu oporučitelja i da je što prije predaju sudu, ili da je usmeno ponove pred sudom iznoseći i kad, gdje i u kojim prilikama je oporučitelj izjavio svoju posljednju volju.

(2) Izvršenje ove dužnosti nije uvjet za punovrijednost usmene oporuke.

Članak 84

(Raspolaganje usmenom oporukom u korist svjedoka i njihovih bliskih srodnika)

Ništave su odredbe usmene oporuke kojima se ostavlja nešto svjedocima pri njezinom sastavljanju, njihovim bračnim partnerima, njihovim predcima, njihovim potomcima, njihovim srođnicima u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja srodstva zaključno i bračnim partnerima svih ovih osoba.

Članak 85

(Dokazivanje uništene, skrivene ili zagubljene oporuke)

Oporuka uništena slučajem ili radnjom neke druge osobe, izgubljena, skrivena ili zagubljena, poslije smrti oporučitelja ili prije njegove smrti, ali bez njegovog znanja, proizvest će učinke punovrijedne oporuke ako zainteresirana osoba dokaže da je oporuka postojala, da je uništena, izgubljena, skrivena ili zagubljena, da je bila sastavljena u formi propisanoj u zakonu i ako dokaže sadržaj onog dijela oporuke na koji se poziva.

Odjeljak C. Međunarodna oporuka

Članak 86

(Punovrijednost međunarodne oporuke)

(1) Međunarodna oporuka je punovrijedna u pogledu oblika, bez obzira na mjesto gdje je sastavljena, gdje se nalaze dobra, državljanstvo, prebivalište ili boravište oporučitelja, ako je sastavljena u obliku oporuke, suglasno odredbama članka **od** 87 do 93 ovog zakona.

(2) Ništavost međunarodne oporuke iz prethodnog stavka ne utječe na njezinu eventualnu punovrijednost u pogledu forme kao oporuke druge vrste.

Članak 87

(Iznimka od primjene ovog zakona)

Ovaj zakon ne primjenjuje se na forme oporučnih odredaba koje su u istom pismenu sastavile dvije ili više osoba.

Članak 88

(Forma međunarodne oporuke)

(1) Međunarodna oporuka mora biti napravljena u pismenoj formi.

(2) Oporučitelj ne mora vlastoručno napisati međunarodnu oporuku.

(3) Međunarodna oporuka može biti napisana na bilo kom jeziku, rukom ili na neki drugi način.

Članak 89

(Način sastavljanja međunarodne oporuke)

(1) U nazočnosti dva svjedoka i osobe ovlaštene za međunarodnu oporuku, oporučitelj izjavljuje da je pismeno njegova oporuka i da je upoznan sa njezinim sadržajem.

(2) Oporučitelj nije dužan da sa sadržajem međunarodne oporuke upozna svjedoka, niti ovlašteno osobu.

Članak 90

(Potpis na međunarodnoj oporuci)

(1) U nazočnosti svjedoka i ovlaštene osobe, oporučitelj potpisuje međunarodnu oporuku ili, ako ju je prethodno potpisao, priznaje i potvrđuje potpis za svoj.

(2) Ako oporučitelj nije u stanju potpisati se, priopćit će razlog ovlaštenoj osobi koja će to zabilježiti na međunarodnoj oporuci.

(3) Izuzev toga, zakon prema kojem određena osoba sastavlja međunarodnu oporuku, može ovlastiti oporučitelja da zatraži da ga druga osoba, u njegovo ime, potpiše na oporuci.

(4) Svjedoci i ovlaštena osoba u nazočnosti oporučitelja, stavljaju istodobno svoje potpise na međunarodnu oporuku.

Članak 91

(Način potpisivanja)

(1) Potpisi se moraju staviti na kraju međunarodne oporuke.

(2) Ako se međunarodna oporuka sastoji od više listova, svaki list mora potpisati oporučitelj ili ako on nije u stanju potpisati, druga osoba u njegovo ime, ili, ako ga nema, ovlaštena osoba.

(3) Svaki list mora biti obilježen brojem.

Članak 92

(Nadnevak međunarodne oporuke)

(1) Nadnevak međunarodne oporuke je nadnevak pod kojim ju je potpisala ovlaštena osoba.

(2) Ovaj nadnevak mora biti stavljen na kraju međunarodne oporuke od ovlaštene osobe.

Članak 93

(Izjava o čuvanju međunarodne oporuke)

(1) Ako ne postoji obvezan propis o čuvanju međunarodne oporuke, ovlaštena osoba upitat će oporučitelja želi li da da izjavu u pogledu čuvanja oporuke.

(2) U tom slučaju, i na izričit zahtjev oporučitelja, mjesto gdje on ima namjeru čuvati oporuku zabilježit će se u potvrdi predviđenoj u članku 94 ovog zakona.

Članak 94

(Potvrda oporuke)

Ovlaštena osoba priložit će oporuci potvrdu sukladno odredbi članka 95 ovog zakona kojim se utvrđuje da su poštovane obveze propisane ovim zakonom.

Članak 95

(Forma potvrde)

Potvrda koju izdaje ovlaštena osoba sastavlja se u sljedećoj formi:

POTVRDA
(KONVENCIJA OD 26. LISTOPADA 1973. GODINE)

1. Ja _____
(ime adresa i zvanje) osobe, ovlaštene za sastavljanje međunarodne oporuke.

2. potvrđujem da je _____ u _____
(nadnevak) (mjesto)

3.
(oporučitelj) _____
(ime, adresa, nadnevak i mjesto rođenja) u mojoj nazočnosti i u nazočnosti svjedoka

4.
a) _____
(ime adresa, nadnevak i mjesto rođenja)

b) _____
(ime adresa, nadnevak i mjesto rođenja)

izjavio da je priložena isprava njegova/njezina oporuka te da je upoznan /-a s njezinim sadržajem.

5. Izuzev toga potvrđujem da je:

6. a) u mojoj nazočnosti i u nazočnosti svjedoka:

1. Oporučitelj potpisao oporuka i priznao i potvrdio kao svoj već stavljeni potpis.

2. Pošto je oporučitelj izjavio da nije u mogućnosti sam potpisati svoju oporuku iz sljedećih _____ razloga

_____

- zabilježio sam ovu činjenicu na oporuci;

- potpis je stavio _____
(ime i adresa)

7. b) Svjedoci i ja osobno potpisali smo oporuku;

8. c) Svaki list oporuke potpisan je od _____ i obilježen je brojem;

9. d) Uvjerio sam se u identitet oporučitelja i gore navedenih svjedoka;

10. e) Svjedoci su ispunjavali uvjete predviđene Zakonom po kome sam sastavio oporuku;

11. f) Oporučitelj je želio da dâ sljedeću izjavu u pogledu čuvanja oporuke:

12.

MJESTO

13.

NADNEVAK

14.

POTPIS i, eventualno

Članak 96

(Čuvanje potvrde)

Ovlaštena osoba čuva jedan primjerak potvrde, a drugi predaje oporučitelju.

Članak 97

(Dokazna snaga potvrde)

Izuzev ako se suprotno ne dokaže, potvrda ovlaštene osobe uzima se kao dovoljan dokaz formalne punovrijednosti pismena kao međunarodne oporuke u smislu ovog zakona.

Članak 98

(Formalna punovrijednost međunarodne oporuke)

Nepostojanje ili nepravilnost potvrde ne utječe na formalnu punovrijednost međunarodne oporuke sastavljene sukladno ovom zakonu.

Članak 99

(Opozivanje međunarodne oporuke)

Međunarodna oporuka podliježe redovnim propisima o opozivanju oporuke.

Članak 100

(Sastavljanje i čuvanje međunarodne oporuke)

(1) Ovlaštena osoba za sastavljanje oporuke, u smislu ovog zakona, je sudac Osnovnog suda, konzularni predstavnik ili diplomatski predstavnik Bosne i Hercegovine koja vrši konzularne poslove, bilježnik i zapovjednik bosanskohercegovačkog broda, odnosno zrakoplova.

(2) Oporučitelj može međunarodnu oporuku ostaviti na čuvanje kod Osnovnog suda ili kod bilježnika.

(3) U slučaju da međunarodnu oporuku ostavi kod Osnovnog suda, sudac će narediti da se oporuka stavi u poseban omot i zapečati.

Članak 101

(Svjedoci i tumači međunarodne oporuke)

(1) Pri sastavljanju oporuke svjedoci mogu biti punoljetne osobe koje nisu lišene poslovne sposobnosti i koje razumiju jezik na kome je oporučitelj izjavio da je pismeno njegova oporuka i da je upoznan sa njezinim sadržajem.

(2) Ne mogu biti svjedoci pri sastavljanju oporuke: potomci oporučitelja, njegovi posvojenici i njihovi potomci, njegovi predci i posvojitelji, njegovi srodnici u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja zaključno, bračni partneri svih ovih osoba i bračni partner oporučitelja.

(3) Odredbe prethodnih stavaka primjereno se primjenjuju i na tumače.

Članak 102

(Tumačenje odredaba međunarodne oporuke)

U svezi s tumačenjem i primjenom odredaba ovog zakona, vodit će se računa o njegovom međunarodnom obilježju i o potrebi njegovog jednoobraznog tumačenja.

Odjeljak D. Sadržaj oporuke

Članak 103

(Određivanje nasljednika)

(1) Oporučitelj može oporukom odrediti jednog ili više nasljednika.

(2) Nasljednik na temelju oporuke je osoba koju je oporučitelj odredio da naslijedi cjelokupnu njegovu imovinu, ili dio imovine određen prema cijeloj imovini.

(3) Nasljednikom će se smatrati i osoba kojoj su oporukom ostavljeni jedna ili više određenih stvari ili prava, ako se utvrdi da je volja oporučitelja bila da mu ta osoba bude nasljednik.

Članak 104

(Supstitucije)

(1) Oporučitelj može odrediti oporukom osobu kojoj će pripasti nasljedstvo ako određeni nasljednik umre prije njega, ili se odrekne nasljeđa, ili bude nedostojan da naslijedi.

- (2) Odredbe prethodnog stavka vrijede i za legate.
- (3) Oporučitelj ne može odrediti nasljednika svome nasljedniku ni legataru.

Članak 105

(Ostavljanje legata)

Oporučitelj može oporukom ostaviti jedan ili više legata.

Članak 106

(Raspologanje u dopuštene svrhe i osnivanje zaklade)

(1) Oporučitelj može oporukom narediti da se neka stvar ili pravo ili dio ostavštine ili cijela ostavština upotrijebi za postizanje neke dopuštene svrhe.

(2) Ako je oporučitelj naredio osnivanje zaklade i odredio sredstva za postizanje njezinog cilja, zaklada nastaje kada sukladno zakonu stekne svojstvo pravne osobe.

Članak 107

(Tereti i uvjeti)

(1) Oporučitelj može opteretiti nekom dužnošću osobu kojoj ostavlja neku korist iz ostavštine.

(2) Oporučitelj može u pojedinim odredbama oporuke postaviti uvjete ili rokove.

(3) Nemogući, nedopušteni i nemoralni uvjeti i tereti, kao i oni koji su nerazumljivi ili proturječni, smatraju se kao da ne postoje.

Članak 108

(Određenost nasljednika i drugih korisnika)

Nasljednici, legatari i druge osobe kojima su oporukom ostavljene neke koristi, dovoljno su određeni ako oporuka sadrži podatke na temelju kojih se može utvrditi tko su oni.

Članak 109

(Tumačenje oporuke)

(1) Odredbe oporuke tumače se prema pravoj namjeri oporučitelja.

(2) U slučaju sumnje odredbe oporuke imaju se tumačiti tako da se primjeni ono što je povoljnije za oporučnog nasljednika, a ne zakonskog nasljednika.

(3) U slučaju sumnje o pravoj oporučiteljevoj namjeri odredbe oporuke imaju se tumačiti tako da se primijeni ono što je povoljnije za osobu kojoj je oporukom naložena neka obveza.

Odjeljak E. Legati

Članak 110

(Sadržaj legata)

(1) Oporučitelj može oporukom ostaviti jednu ili više određenih stvari ili neko pravo određenoj osobi, ili naložiti nasljedniku ili kojoj drugoj osobi kojoj nešto ostavlja, da iz onoga što je ostavljeno da neku stvar određenoj osobi, ili da joj isplati iznos novca, ili da ju oslobodi nekog duga, ili da ju uzdržava ili uopće da u njezinu korist nešto učini ili da se suzdrži od nečega ili da nešto trpi.

(2) Takvim oporučenjem se, po pravilu, ne postavlja nasljednik.

(3) Takvo oporučenje naziva se legatom, a osoba kojoj je legatom nešto namijenjeno naziva se legatar.

(4) Odredbe stavaka od 1 do 3 ovog članka i odredbe članka od 111 do 119 ovog zakona primjereno se primjenjuju i na ugovor o nasljeđivanju.

Članak 111

(Obveza izvršenja legata)

(1) Na temelju izvršenja oporuke legatar ima pravo tražiti izvršenje legata od osobe kojoj je oporukom naloženo da legat izvrši.

(2) Ako je izvršenje legata naloženo nekolicini osoba, svaka osoba odgovara razmjerno dijelu ostavštine koju dobiva, izuzev ako se iz oporuke može zaključiti da je oporučitelj htio da ove osobe za izvršenje legata odgovaraju na drugi način.

(3) Ako je oporučitelj propustio odrediti tko je dužan izvršiti legat, obveza izvršenja vrijedi na svim zakonskim i oporučnim nasljednicima, razmjerno njihovim nasljednim dijelovima.

Članak 112

(Isplata vjerovnika prije legata)

Vjerovnici oporučiteljevi imaju pravo naplatiti se prije legatara.

Članak 113

(Smanjenje legata i tereta)

(1) Nasljednik nije dužan izvršiti u cjelini legate čija vrijednost premašuje vrijednost onog dijela naslijeđene imovine kojim je oporučitelj mogao slobodno raspolagati.

(2) Isto vrijedi za legatara, ako vrijednost legata ili tereta koje treba izvršiti premašuje vrijednost njegovog legata.

(3) U tim slučajevima svi legati i tereti smanjuju se u istoj razmjeri ako oporučitelj nije drugačije odredio.

Članak 114

(Pravo legata kad dužnik legata ne naslijedi)

Legatar ima pravo tražiti izvršenje legata i kad je osoba koja je po oporuci bilo dužna izvršiti legat umrla prije oporučitelja, ili se odrekla nasljeđa, ili je nedostojna da naslijedi.

Članak 115

(Predstavnik prava legatara)

(1) Važenje legata prestaje ako legatar umre prije oporučitelja, ili se odrekne legata, ili je nedostojan.

(2) U slučajevima iz prethodnog stavka predmet legata (članak 110) ostaje osobi koja je bila dužna izvršiti ga ako iz same oporuke ne proizlazi kakva druga namjera oporučiteljeva.

Članak 116

(Važenje legata)

Važenje legata prestaje i kad je oporučitelj otuđio ili potrošio predmet legata ili je taj predmet inače prestao postojati za života oporučiteljeva, ili je slučajno propao poslije njegove smrti.

Članak 117

(Odgovornost legatara za dugove oporučitelja)

(1) Legatar ne odgovara za dugove oporučitelja.

(2) Iznimno, oporučitelj može narediti da legatar odgovara za sve ili pojedine njegove dugove, ili dio duga, ali samo u granicama vrijednosti legata.

Članak 118

(Legat ostavljen vjerovniku)

Kad je oporučitelj ostavio legat svom vjerovniku, ovaj ima pravo da pored izvršenja legata traži i izvršenje svoje tražbine, ako iz oporuke ne proizlazi da je namjera oporučiteljeva bila drugačija.

Članak 119

(Zastarijevanje prava na izvršenje legata)

Pravo na izvršenje legata zastarijeva za godinu dana od dana kad je legatar saznao za svoje pravo i bio ovlašten da traži izvršenje legata, a najkasnije u roku od pet godina od dana kada je mogao zahtijevati izvršenje legata.

Odjeljak F. Izvršitelji oporuke

Članak 120

(Određivanje izvršitelja oporuke)

(1) Oporučitelj može oporukom odrediti jednu ili više osoba za izvršitelja oporuke.

(2) Izvršitelj oporuke može biti svaka poslovno sposobna osoba.

(3) Osoba određena za izvršitelja oporuke ne mora se primiti te dužnosti.

Članak 121

(Dužnosti izvršitelja oporuke)

(1) Ako oporučitelj nije što drugo htio, dužnost je izvršitelja oporuke osobito: da se brine o čuvanju ostavštine, da njome upravlja, da se brine o isplati dugova i legata i uopće da se brine da oporuka bude izvršena onako kako je oporučitelj htio.

(2) Ako ima više izvršitelja oporuke oni vrše zajedno povjerene im dužnosti, izuzev ako je oporučitelj drugačije odredio.

Članak 122

(Polaganje računa i nagrada izvršitelju)

(1) Izvršitelj oporuke dužan je položiti sudu račun o svom radu.

(2) On ima pravo na naknadu troškova i na nagradu za svoj rad koja će mu se isplatiti na teret raspoloživog dijela ostavštine, a prema odluci suda.

Članak 123

(Opozivanje izvršitelja oporuke)

Sud može po prijedlogu ili službenoj dužnosti opozvati izvršitelja oporuke, ako njegov rad nije sukladan volji oporučitelja ili zakonu.

Odjeljak G. Opozivanje oporuke

Članak 124

(Izričito opozivanje oporuke)

(1) Oporučitelj može uvijek opozvati oporuka u cjelini ili djelomično izjavom danom u bilo kojoj formi u kojoj se po zakonu može sastaviti oporuka.

(2) Oporučitelj može opozvati pismenu oporuka i uništenjem pismena.

(3) U svemu ostalom se u pogledu valjanosti opoziva oporuke primjenjuju na odgovarajući način pravila o valjanosti oporuke.

Članak 125

(Odnos ranije i kasnije oporuke)

(1) Ako se kasnijom oporukom izričito ne opozove ranija oporuka, odredbe ranije oporuke ostaju na snazi ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama kasnije oporuke.

(2) Ako je oporučitelj uništio kasniju oporuku ranija oporuka ponovno dobiva snagu, izuzev ako se dokaže da oporučitelj to nije htio. Isto vrijedi i u slučaju da je opozvao opoziv oporuke.

Članak 126

(Raspodaganje oporučenom stvari ili pravom)

Svako kasnije raspodaganje oporučitelja određenom stvari ili pravom koju je bio nekome oporučio ima za posljedicu opozivanja oporučivanja te stvari ili prava.

Članak 127

(Prestanak braka)

Raspodaganja oporučitelja u korist svog bračnog partnera smatrat će se opozvanima ako je brak prestao na temelju pravomoćne presude nakon što je oporuka sastavljena, izuzev ako je oporučitelj drugačije odredio svojom oporukom.

Odjeljak H. Registar oporuka i drugih nasljedno-pravnih poslova

Članak 128

(Registar)

(1) Činjenica da je sastavljena, pohranjena, opozvana, te proglašena neka oporuka evidentira se u registru oporuka i drugih nasljedno-pravnih poslova (u daljnjem tekstu: Registar).

(2) Registar iz stavka 1 ovog članka vodi Pravosudno povjerenstvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine po pravilima koja će posebnim pravilnikom propisati.

(3) U Registar podatke iz stavka 1 ovog članka dužni su dostaviti:

- a) Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- b) bilježnici,
- c) diplomatsko-konzularna predstavništva u Bosni i Hercegovini.

(4) U Registar podatke iz stavka 1 ovog članka mogu dostaviti i druge osobe koje su sastavile oporuku.

(5) Registar je javni upisnik iz kojeg se podatci prije smrti oporučitelja ne mogu nikome staviti na raspodaganje, izuzev oporučitelju ili osobi koju je on za to posebno ovlastio na temelju bilježnički ovjerene punomoći.

(6) U Registar se evidentira i činjenica da je sklopljen, pohranjen te opozvan/raskinut ugovor o nasljeđivanju iz članka 130 ovog zakona, kao i sporazum o odricanju od nasljeđa koje nije otvoreno, iz članka 172 ovog zakona.

(7) Činjenica da oporuka, ugovor o nasljeđivanju i sporazum o odricanju od nasljeđa koji nije otvoren nisu evidentirani u Registru, niti bilo gdje posebno pohranjeni, ne šteti njihovoj valjanosti.

POGLAVLJE IV.

NASLJEDNO-PRAVNI UGOVORI

Odjeljak A. Ugovor o nasljeđivanju i o budućem nasljedstvu ili legatu

Članak 129

(Ništavost ugovora o nasljeđivanju)

Ništav je ugovor kojim netko ostavlja svoju ostavštinu ili njezin dio svome suugovaraču ili trećoj osobi.

Članak 130

(Ugovor o nasljeđivanju između bračnih ili izvanbračnih partnera)

(1) Iznimno od odredbe članka 129 ovog zakona, dopušteno je zaključivanje ugovora o nasljeđivanju između bračnih ili izvanbračnih partnera.

(2) Ugovor o nasljeđivanju mogu zaključiti i budući bračni partneri, a djelovanja ugovora su odgođena do sklapanja braka.

(3) Ugovor o nasljeđivanju je strogo osobni akt koji mogu zaključiti samo potpuno poslovno sposobne osobe.

Članak 131

(Sadržaj ugovora o nasljeđivanju)

(1) Ugovorom o nasljeđivanju se ugovorne strane međusobno određuju za nasljednike ili jedna strana drugu određuje za svog nasljednika što ova strana prihvaća.

(2) Ugovorom može biti obuhvaćena cijela imovina ili njezin dio, sadašnja kao i buduća imovina.

(3) Zaključenjem ovog ugovora nije ograničena mogućnost raspolaganja imovinom za života. Ukoliko su predmet ugovora nepokretne stvari u zemljišnoj knjizi se može izvršiti zabilježba zabrane otuđenja ili opterećenja.

Članak 132

(Forma ugovora o nasljeđivanju)

Ugovor o nasljeđivanju se zaključuje u formi bilježnički obrađene isprave. Obveza je bilježnika da stranke pouči o svim nasljedno-pravnim posljedicama ugovora o nasljeđivanju, kao i mogućnostima njegovog raskida ili opoziva.

Članak 133

(Odnos prema drugim osnovama pozivanja na nasljeđe)

(1) Ukoliko je zaključen ugovor o nasljeđivanju on ima prednost pred nasljeđivanjem na temelju oporuke i zakona.

(2) Ovim ugovorom se ne može otkloniti primjena odredaba o nužnom nasljeđivanju.

Članak 134

(Prestanak ugovora o nasljeđivanju)

(1) Ugovor o nasljeđivanju stranke mogu raskinuti sporazumom koji mora biti u formi bilježnički obrađene isprave.

(2) Ukoliko brak prestane razvodom ili poništenjem, odnosno ako prestane izvanbračna zajednica, prestaje i ugovor o nasljeđivanju, izuzev ako u samom ugovoru nije određeno drugačije.

(3) Jednostrani raskid ili opoziv ugovora o nasljeđivanju nije dopušten, izuzev ako je zakonom drugačije određeno.

(4) Jedna ugovorna strana može pobijati ugovor o nasljeđivanju ukoliko su pri njegovom zaključivanju postojale mane volje.

Članak 135

(Jednostrani raskid ili opoziv ugovora)

(1) Ukoliko je nasljeđivanje jedne strane ugovorom o nasljeđivanju bilo uvjetovano ispunjenjem obveze druge strane, ugovor se zbog neizvršenja može jednostrano raskinuti po općim pravilima obligacijskog prava.

(2) Ako su nakon zaključenja ugovora o nasljeđivanju na strani jedne ugovorne strane ispunjene pretpostavke za isključenje iz nasljeđivanja ili i prije toga, a druga ugovorna strana za to nije znala, druga ugovorna strana može u zakonom propisanoj formi izvršiti isključenje iz nasljeđa, čime se smatra da je izvršila opoziv svojih raspolaganja u ugovoru o nasljeđivanju, izuzev ako prilikom isključenja izričito ne odredi da se isključenje ne odnosi na dio obuhvaćen ugovorom o nasljeđivanju.

(3) Jednostrani opoziv mora biti učinjen u formi bilježnički obrađene isprave i priopćen drugoj strani, inače ne proizvodi učinak.

(4) Osoba koja je nedostojna za nasljeđivanje ne može steći ništa ni na temelju ugovora o nasljeđivanju. Prava druge ugovorne strane ostaju nepromijenjena.

Članak 136

(Evidentiranje u Registar)

Bilježnik koji je sastavio ugovor o nasljeđivanju kao i njegov raskid, odnosno opoziv, dužan je o tome dostaviti podatke u Registar, primjereno odredbama članka 128 ovog zakona.

Članak 137

(Ništavost ugovora o budućem nasljedstvu ili legatu)

(1) Ništav je ugovor kojim neko otuđuje nasljedstvo kome se nada, kao i svaki ugovor o nasljedstvu treće osobe koja je još u životu.

(2) Ništav je isto tako i ugovor o legatu ili kojoj drugoj koristi kojom se jedan ugovarač nada iz nasljedstva koje još nije otvoreno.

Članak 138

(Ništavost ugovora o sadržaju oporuke)

Ništav je ugovor kojim se netko obvezuje da unese neku odredbu u svoju oporuku, ili da je ne unese, da opozove neku odredbu iz svoje oporuke ili da je ne opozove.

Odjeljak B. Ustupanje i raspodjela imovine za života

Članak 139

(Uvjeti za punovrijednost ustupanja i raspodjele imovine za života)

Predak može pravnim poslom među živima ustupiti i razdijeliti svoju imovinu svojoj djeci i drugim svojim potomcima.

Članak 140

(Uvjeti valjanosti sporazuma)

(1) Ustupanje i raspodjela imovine u smislu odredaba prethodnog članka punovrijedni su samo ako su se s tim suglasili sva djeca i drugi potomci ustupiteljevi koji će po zakonu biti pozvani da naslijede njegovu ostavštinu.

(2) Sporazum o ustupanju i raspodjeli imovine mora biti sastavljen u formi bilježnički obrađene isprave.

(3) Potomak koji nije dao suglasnost može je dati naknadno, u istoj formi.

(4) Ustupanje i raspodjela imovine ostaju punovrijedni ako je potomak koji se nije suglasio umro prije ostavitelja, a nije ostavio svojih potomaka, ili se odrekao nasljeđa, ili je isključen iz nasljeđa, ili je nedostojan.

Članak 141

(Predmet ustupanja i raspodjele imovine)

(1) Ustupanjem i raspodjelom može biti obuhvaćena samo sadašnja imovina ustupiteljeva, cjelokupna ili samo jedan njezin dio.

(2) Ništava je odredba kojom bi bilo predviđeno kako će se raspodijeliti imovina koja se bude zatekla u ostavštini ustupiteljevoj.

Članak 142

(Ustupljena imovina ne ulazi u ostavštinu)

(1) Kada predak koji je za života izvršio ustupanje i raspodjelu svoje imovine umre, njegovu ostavštinu činit će samo ona njegova imovina koja nije obuhvaćena ustupanjem i raspodjelom, kao i dobra koja je naknadno stekao.

(2) Obveza je bilježnika da stranke pouči o nasljedno-pravnim posljedicama iz stavka 1 ovog članka i u ispravi naznači da je tako postupljeno.

Članak 143

(Ustupljeni dijelovi imovine kao dar)

(1) Ako se sa ustupanjem i raspodjelom nije suglasio koji od nasljednika, dijelovi imovine koji su ustupljeni ostalim nasljednicima smatraju se kao darovi i sa njima će se poslije smrti pretka postupiti kao sa darovima učinjenim nasljednicima.

(2) Na isti način postupit će se i ako se ustupitelju poslije ustupanja i raspodjele izvršenih sporazumom sa svim nasljednicima rodi dijete, ili se pojavi nasljednik koji je bio proglašen za umrlog.

Članak 144

(Zadržavanje prava prilikom ustupanja i raspodjele)

(1) Prilikom ustupanja i raspodjele ustupitelj može za sebe ili za svog bračnog partnera, ili za koju drugu osobu zadržati pravo plodouživanja, pravo uporabe ili pravo stanovanja na svim ustupljenim stvarima, ili na nekim od njih, ili ugovoriti doživotnu rentu u naturi ili novcu, ili doživotno uzdržavanje ili kakvu drugu naknadu.

(2) Ako su plodouživanja, pravo uporabe, pravo stanovanja ili doživotna renta ugovoreni za ustupitelja i njegovog bračnog partnera zajedno, u slučaju smrti jednog od njih, to pravo ili renta pripada u cjelini preživjelom bračnom partneru do njegove smrti, ako nije što drugo ugovoreno, ili ako drugačije ne proizlazi iz okolnosti slučaja.

Članak 145

(Prava ustupiteljevog bračnog partnera)

(1) Ustupitelj može ustupanjem i raspodjelom obuhvatiti svog bračnog partnera uz njegov pristanak.

(2) Ako bračni partner ne bude obuhvaćen ustupanjem i raspodjelom, njegovo pravo na nužni dio ostaje neokrnjeno.

(3) U tom slučaju ustupanje i raspodjela ostaju punovrijedni, samo se prilikom utvrđivanja vrijednosti ostavštine radi određivanja nužnog dijela preživjelog bračnog partnera dijelovi ostaviteljeve imovine koji su ustupljeni njegovim potomcima smatraju kao dar.

Članak 146.

(Dugovi ustupiteljevi i pobijanje ustupanja)

(1) Potomci između kojih je ustupitelj razdijelio svoju imovinu ne odgovaraju za njegove dugove, ako nije šta drugo određeno prilikom ustupanja i raspodjele.

(2) Vjerovnici ustupiteljevi mogu pobijati ustupanje i raspodjelu pod uvjetima predviđenim za pobijanje raspolaganja bez naknade.

Članak 147

(Odgovornost za nedostatke)

Odgovornost za materijalne i pravne nedostatke kakva poslije diobe nastaje između sunasljednika, nastaje i između potomaka poslije ustupanja i raspodjele imovine koju im je izvršio njihov predak.

Članak 148

(Opozivanje)

(1) Ustupitelj ima pravo zahtijevati da mu potomak ili bračni partner vrati ono što je primio ustupanjem i raspodjelom, ako je ovaj pokazao grubu nezahvalnost prema njemu.

(2) Isto pravo ima ustupitelj ako potomak ili bračni partner ne daje njemu ili kome drugome uzdržavanje određeno poslom ustupanja i raspodjele, ili ako ne isplati dugove ustupiteljeve čija mu je isplata naložena istim poslom.

(3) U drugim slučajevima neizvršenja tereta određenim poslom ustupanja i raspodjele sud će, vodeći računa o važnosti tereta za ustupitelja i o ostalim okolnostima slučaja, odlučiti ima li ustupitelj pravo zahtijevati vraćanje dane imovine, ili samo pravo tražiti prisilno izvršenje tereta.

Članak 149

(Prava potomaka ili bračnog partnera poslije opozivanja)

(1) Potomak ili bračni partner koji je morao vratiti ustupitelju ono što je primio prilikom ustupanja ili raspodjele moći će zahtijevati svoj nužni dio poslije smrti ustupitelja, ako nije isključen iz nasljeđa, niti je nedostojan da naslijedi ustupitelja, niti se odrekao nasljeđa.

(2) Pri izračunavanju njegovog nužnog dijela dijelovi imovine koje je ostavitelj za života ustupio i raspodijelio svojim ostalim potomcima ili bračnom partneru smatrat će se kao dar.

Odjeljak C. Ugovor o doživotnom uzdržavanju

Članak 150.

(Pojam)

(1) Ugovorom o doživotnom uzdržavanju obvezuje se primatelj uzdržavanja da prenese na davatelja uzdržavanja vlasništvo na stvarima ili kojim drugim pravima, a ovaj se obvezuje, kao naknadu za to, da ga uzdržava i brine se o njemu do kraja njegovog života i da ga poslije smrti ukopa.

(2) Ako nije drugačije ugovoreno, obveza uzdržavanja obuhvaća davanje stana i hrane u kućanstvu davatelja uzdržavanja ili na nekom drugom mjestu određenom ugovorom, kao i zadovoljavanje drugih potreba primatelja uzdržavanja i pružanje potrebne njege u bolesti.

(3) Prijenos vlasništva na davatelja uzdržavanja ugovorom može biti odgođen do smrti primatelja uzdržavanja.

(4) Doživotno uzdržavanje može biti ugovoreno i u korist treće osobe.

(5) Ovaj ugovor mogu međusobno zaključiti i osobe koje su po zakonu obvezne međusobno se uzdržavati.

(6) Imovina koja je predmet valjanog ugovora o doživotnom uzdržavanju ne ulazi u ostavinsku masu primatelja uzdržavanja.

Članak 151

(Forma)

(1) Ugovor o doživotnom uzdržavanju mora biti zaključen u formi bilježnički obrađene isprave.

(2) Obveza je bilježnika da stranke pouči o nasljedno-pravnim posljedicama ugovora o doživotnom uzdržavanju i u ispravi naznači da je tako postupljeno.

Članak 152

(Osiguranje prava primatelja i davatelja uzdržavanja)

(1) Ugovoreno ograničenje otuđenja ili opterećenja do smrti primatelja uzdržavanja može biti upisano u zemljišnu knjigu.

(2) Ako je prijenos prava vlasništva na davatelja uzdržavanja odgođen do smrti primatelja uzdržavanja, davatelj uzdržavanja može svoje pravo iz ugovora upisati u zemljišnu knjigu.

Članak 153

(Odgovornost davatelja uzdržavanja za dugove primatelja uzdržavanja)

Davatelj uzdržavanja ne odgovara poslije smrti primatelja uzdržavanja za njegove dugove, ali se može ugovoriti da će određenim vjerovnicima odgovarati za njegove postojeće dugove.

Članak 154

(Doživotno uzdržavanje u korist više osoba)

(1) Kada je doživotno uzdržavanje ugovoreno za više osoba, svaka od njih ima zasebno pravo na određena davanja i činjenja.

(2) Smrću neke od tih osoba njezino pravo na određena davanja i činjenja se gasi i ne prelazi na ostale osobe, izuzev ako nije drugačije ugovoreno.

Članak 155

(Neprenosivost prava)

Tražbine primatelja uzdržavanja prema davatelju uzdržavanja ne mogu se prenositi na drugog.

Članak 156

(Raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju)

(1) Ugovorne strane mogu sporazumno raskinuti ugovor o doživotnom uzdržavanju i pošto je počelo njegovo izvršenje.

(2) Ako prema ugovoru o doživotnom uzdržavanju ugovarači žive zajedno, pa se njihovi odnosi toliko poremete, da zajednički život postane nepodnošljiv, svaka strana može tražiti od suda raskid ugovora.

(3) Svaka strana može tražiti raskid ugovora ako druga strana ne izvršava svoje obveze.

(4) U slučaju raskida ugovora svaka strana zadržava pravo da od druge strane traži naknadu koja joj pripada po općim pravilima imovinskog prava.

Članak 157

(Utjecaj promijenjenih prilika)

(1) Ako su se poslije zaključenja ugovora prilike toliko promijenile da je njegovo ispunjenje postalo znatno otežano, sud će na zahtjev jedne ili druge strane njihove odnose iznova urediti ili ih raskinuti, vodeći računa o svim okolnostima.

(2) Sud može pravo primatelja uzdržavanja prenijeti u doživotnu novčanu rentu, ako to odgovara i jednoj i drugoj strani.

Članak 158

(Prestanak ugovora o doživotnom uzdržavanju)

(1) U slučaju smrti davatelja uzdržavanja njegove obveze prelaze na njegovog bračnog partnera i njegove potomke koji su pozvani na nasljeđe, ako na to pristanu.

(2) Ako oni ne pristanu na produženje ugovora o doživotnom uzdržavanju, ugovor se raskida i oni nemaju pravo tražiti naknadu za ranije dano uzdržavanje.

(3) Ako bračni partner i potomci davatelja uzdržavanja nisu u stanju preuzeti ugovorne obveze, imaju pravo tražiti naknadu od primatelja uzdržavanja.

(4) Sud će ovu naknadu odrediti po slobodnoj ocjeni, uzimajući pri tome u obzir imovinske prilike primatelja uzdržavanja i osoba koje su bile ovlaštene na produženje ugovora o doživotnom uzdržavanju.

Članak 159

(Poseban slučaj ništavosti ugovora)

Ništav je ugovor u kome je davatelj uzdržavanja fizička ili pravna osoba koja se u okviru svog zanimanja, odnosno djelatnosti brine o primatelju uzdržavanja (medicinsko osoblje, bolnice, različite agencije i slično), ako prethodno za ugovor nije dobivena suglasnost tijela skrbništva.

POGLAVLJE V.

PRELAZAK OSTAVŠTINE NA NASLJEDNIKE

Odjeljak A. Otvaranje nasljeđa

Članak 160

(Smrt i proglašenje osobe za umrlu)

- (1) Smrcu osobe otvara se njezino nasljeđe.
- (2) Isti učinak ima i proglašenje osobe za umrlu.

Članak 161

(Otvaranje nasljeđa osobe proglašene za umrlu i početak tijeka rokova)

(1) Kao dan otvaranja nasljeđa osobe koja je proglašena za umrlu smatra se dan kad je rješenje o proglašenju te osobe za umrlu postalo pravomoćno, ako u samom rješenju nije kao dan smrti određen neki drugi dan.

(2) Rokovi koji po ovom zakonu počinju teći od dana otvaranja nasljeđa, počinju da teku u slučaju proglašenja osobe za umrlu tek od dana kad je rješenje o tome postalo pravomoćno.

Članak 162

(Sposobnost za nasljeđivanje)

- (1) Nasljednik može biti samo osoba koja je u životu u trenutku otvaranja nasljeđa.
- (2) Dijete već začeto u trenutku otvaranja nasljeđa smatra se kao rođeno, ako se rodi živo.

(3) Na temelju oporuke mogu naslijediti i pravne osobe ukoliko posebnim propisima nije drugačije određeno.

(4) Ako su dvije ili više osoba izgubile život u istom događaju, smatrat će se da ni jedna od njih nije bila živa u trenutku otvaranja nasljedstva druge, ako se ne dokaže suprotno.

Članak 163

(Nedostojnost za nasljeđivanje)

Nedostojan je da naslijedi, kako na temelju zakona tako i na temelju oporuke i ugovora o nasljeđivanju, kao i da dobije ma što na temelju oporuke ili ugovora o nasljeđivanju:

- a) tko je s predumišljajem lišio ili pokušao lišiti života ostavitelja,
- b) ako je prisilom ili prijetnjom natjerao ili prijevarom naveo ostavitelja da sastavi ili opozove oporuku, odnosno ugovor o nasljeđivanju, ili neku odredbu oporuke, odnosno ugovora o nasljeđivanju, ili ga je spriječio da to učini,
- c) tko je uništio ili sakrio ostaviteljevu oporuku ili ugovor o nasljeđivanju u namjeri da spriječi ostvarenje posljednje volje ostaviteljeve, kao i onaj tko je krivotvorio ostaviteljevu oporuku ili ugovor o nasljeđivanju,
- d) tko se teže ogriješio o obvezu uzdržavanja prema ostavitelju prema kome je imao zakonsku obvezu uzdržavanja, kao i onaj tko nije htio ukazati ostavitelju nužnu pomoć koju mu je mogao pružiti bez opasnosti po vlastiti život, ili ga je ostavio bez pomoći u prilikama koje su opasne po život ili zdravlje,
- e) građanin koji je pobjegao iz zemlje da bi izbjegao osudu za teže kazneno djelo,
- f) tko je kaznenim djelom s predumišljajem doveo ostavitelja u stanje stalne nesposobnosti za sastavljanje oporuke ili ugovora o nasljeđivanju, ili je kaznenim djelom s predumišljajem stekao povoljniji nasljedno-pravni položaj.

Članak 164

(Učinak nedostojnosti)

(1) Nedostojnost ne smeta potomcima nedostojnog i oni nasljeđuju kao da je on umro prije ostavitelja.

(2) Nedostojnost prestaje oprostom ostavitelja u formi propisanoj za punovrijednost oporuke, odnosno ugovora o nasljeđivanju.

(3) Oprost se ne može dati ako je nedostojni nasljednik pobjegao iz zemlje da bi izbjegao osudu za teže kazneno djelo ili je vršio neprijateljsku djelatnost protiv Bosne i Hercegovine, pa se do smrti ostavitelja ne vrati u zemlju.

(4) Postojanje nedostojnosti sud utvrđuje po službenoj dužnosti izuzev u slučaju iz točke d) prethodnog članka.

Članak 165

(Postupak za ostavštinu kad su nasljednici nepoznati)

(1) Ako nije poznato ima li nasljednika sud će oglasom objavljenim u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine i Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine pozvati osobe koje polažu pravo na nasljeđe da se prijave sudu.

(2) Ako se po proteku jedne godine od objavljivanja oglasa ne pojavi ni jedan nasljednik, ostavština se predaje u vlasništvo Brčko distriktu, ali se s tim nasljednik koji bi se javio najkasnije u roku od deset godina od predaje ostavštine ne lišava prava da mu se preda ostavština ili dio koji mu pripada.

Članak 166

(Staratelj ostavštine)

(1) Kad su nasljednici nepoznati ili nepoznatog boravišta, kao i u ostalim slučajevima kad je to potrebno, sud će postaviti privremenog staratelja ostavštine koji je ovlašten da u ime nasljednika podnosi tužbu, naplaćuje tražbine i isplaćuje dugove i uopće da zastupa nasljednike.

(2) Sud je ovlašten, kada je to potrebno, odrediti posebna prava i dužnosti staratelja ostavštine.

(3) Žalba protiv rješenja o postavljanju privremenog staratelja ne odgađa njegovo izvršenje.

(4) O postavljanju privremenog staratelja sud će obavijestiti tijelo starateljstva koji može postaviti drugog staratelja.

(5) U pogledu polaganja računa i nagrade privremenom staratelju primjenjuju se odredbe propisane za izvršitelja oporuke.

Odjeljak B. Stjecanje ostavštine i odricanje od nasljeđa

Članak 167

(Prelazak ostavštine na nasljednike)

Ostavština umrle osobe prelazi po sili zakona na njegove nasljednike u trenutku njegove smrti.

Članak 168

(Odricanje od nasljeđa)

(1) Nasljednik se može odreći od nasljeđa izjavom u formi bilježnički obrađene isprave ili izjavom danom na zapisnik kod suda do donošenja prvostupanjske odluke.

(2) Odricanje vrijedi i za potomke onoga koji se odrekao od nasljeđa ako nije izričito izjavio da se odriče samo u svoje ime.

(3) Ako su potomci maloljetni za ovo odricanje nije potrebno odobrenje tijela skrbništva.

(4) Nasljednik koji se odrekao od nasljeđa samo u svoje ime, smatra se kao da nikad nije bio nasljednik.

(5) Ako se odreknu od nasljeđa svi nasljednici koji u trenutku smrti ostavitelja pripadaju najbližem nasljednom redu, na nasljeđe se pozivaju nasljednici sljedećeg nasljednog reda. Za slučaj da se nasljedstva odreknu ostali nasljednici prvog nasljednog reda bračni partner ostaje u prvom nasljednom redu.

Članak 169

(Prelazak prava na odricanje od nasljeđa)

(1) Ako je nasljednik umro prije okončanja rasprave ostavštine, a nije se odrekao od nasljeđa, pravo odricanja prelazi na njegove nasljednike.

(2) Isto vrijedi i u slučaju kada je nasljednik umro nakon okončanja ostavinske rasprave, a prije donošenja prvostupanjske odluke.

Članak 170

(Nemogućnost odricanja od nasljeđa)

(1) Ne može se odreći od nasljeđa nasljednik koji je raspolagao cijelom, ili jednim dijelom ostavštine.

(2) Mjere koje jedan nasljednik poduzme samo radi očuvanja ostavštine, kao i mjere tekuće uprave, ne lišavaju ga prava da se odrekne nasljeđa.

Članak 171

(Sadržaj izjave o odricanju od nasljeđa)

(1) Odricanje od nasljeđa ne može biti djelomično ni pod uvjetom.

(2) Odricanje od nasljeđa ne odnosi se na naknadno pronađenu imovinu.

(3) Odricanje u korist određenog nasljednika ne smatra se kao odricanje od nasljeđa. Ovakvo odricanje se smatra kao izjava o ustupanju svog nasljednog dijela.

Članak 172

(Odricanje od nasljeđa koje nije otvoreno)

(1) Odricanje od nasljeđa koje nije otvoreno nema nikakvog pravnog učinka.

(2) Iznimno od odredbe prethodnog stavka, potomak koji može samostalno raspolagati svojim pravima može se sporazumom s pretkom odreći od nasljeđa koje bi mu pripalo poslije smrti pretka. Isto vrijedi i za slučaj kada se bračni partner odriče od nasljeđa koje bi mu kao bračnom partneru pripalo nakon smrti njegovog bračnog partnera.

(3) Za punovrijednost ovog sporazuma potrebno je da bude sastavljen u formi bilježnički obrađene isprave.

(4) Odricanje vrijedi i za potomke onoga koji se odrekao, ako sporazumom o odricanju ili naknadnim sporazumom nije šta drugo određeno.

Članak 173

(Neopozivost izjave o odricanju ili o primanju nasljedstva i njezino poništenje)

(1) Izjava o odricanju od nasljeđa ili o primanju nasljeđa, ne može se opozvati.

(2) Nasljednik može izjavu iz stavka 1 ovog članka pobijati po općim pravilima o pobijanju pravnih poslova zbog mana volje.

Članak 174

(Priraštaj)

Dio oporučnog nasljednika koji se odrekao nasljeđa pripada ostaviteljevima zakonskim nasljednicima, ako iz samog oporuke ne proizlazi druga namjera oporučiteljeva.

Članak 175

(Odricanje od nasljeđa samo u svoje ime)

Dio zakonskog nasljednika koji se odrekao nasljeđa samo u svoje ime nasljeđuje se kao da je taj nasljednik umro prije ostavitelja.

Članak 176

(Zastarjelost prava na zahtjev za predaju ostavštine)

(1) Pravo nasljednika na zahtjev za predaju ostavštine zastarijeva prema savjesnom držatelju za godinu dana od kada je nasljednik saznao za svoje pravo i za držatelja stvari ostavštine, a najdalje za deset godina računajući za zakonskog nasljednika i nasljednika po ugovoru o nasljeđivanju od smrti ostaviteljeve, a za oporučnog nasljednika od proglašenja oporuke.

(2) Prema nesavjesnom držatelju ovo pravo zastarijeva za dvadeset godina.

Odjeljak C. Odgovornost nasljednika za dugove ostaviteljeve

Članak 177

(Obujam odgovornosti nasljednika)

(1) Nasljednik odgovora za dugove ostaviteljeve do visine vrijednosti naslijeđene imovine.

(2) Nasljednik koji se odrekao nasljeđa ne odgovara za dugove ostaviteljeve.

(3) Kada ima više nasljednika oni odgovaraju solidarno za dugove ostaviteljeve i to svaki do visine vrijednosti svog nasljednog dijela, bez obzira je li izvršena dioba nasljedstva.

(4) Među nasljednicima dugovi se dijele razmjerno njihovim nasljednim dijelovima, ako oporukom ili ugovorom o nasljeđivanju nije drugačije određeno.

Članak 178

(Odvajanje ostavštine)

(1) Vjerovnici ostaviteljevi mogu zahtijevati u roku od tri mjeseca od otvaranja nasljeđa da se ostavština odvoji od imovine nasljednika, ako učine vjerojatnim postojanje tražbina i opasnost da bez odvajanja ne bi mogli namiriti svoje tražbine.

(2) U tom slučaju nasljednik ne može raspolagati stvarima i pravima ostavštine niti se njegovi vjerovnici mogu iz njih naplatiti, dok se ne naplate vjerovnici koji su tražili odvajanje.

(3) Vjerovnici ostaviteljevi koji su tražili ovo odvajanje mogu naplatiti svoje tražbine samo iz sredstava ostavštine.

(4) Odvojenoj ostavštini sud može postaviti staratelja.

(5) Na zahtjev ostaviteljevih vjerovnika sud može odrediti čuvanje odvojene ostavštine. Troškove povjeravanja ostavštine na čuvanje dužni su snositi vjerovnici koji su to zahtijevali.

(6) Ako vjerovnik koji je zahtijevao odvajanje nema izvršnu ispravu ili ako već prije nije pokrenuo postupak radi ostvarenja svoje tražbine, dužan je pokrenuti postupak radi ostvarenja tražbine u roku koji mu odredi sud rješenjem o odvajanju ostavštine. Ako vjerovnik ne pokrene postupak na koji je upućen u roku koji mu je određen, sud će po službenoj dužnosti svoje rješenje o odvajanju ostavštine staviti izvan snage.

(7) O zahtjevu vjerovnika sud odlučuje rješenjem u ostavinskom postupku. Žalba protiv tog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

Odjeljak D. Dioba nasljedstva

Članak 179

(Pravo na diobu)

(1) Diobu nasljedstva može zahtijevati svaki nasljednik.

(2) Pravo na diobu nasljedstva ne može zastarjeti.

(3) Ništav je ugovor kojim se nasljednik odriče prava da traži diobu kao i odredba u oporuci kojom se dioba zabranjuje ili ograničava.

(4) Dioba se provodi uz odgovarajuću primjenu pravila o diobi suvlasništva i učincima diobe, ako ugovorom o nasljeđivanju, oporukom ili ovim zakonom nije što drugo određeno.

Članak 180

(Nasljednička zajednica)

(1) Do utvrđenja koliki dijelovi nasljednog prava pripadaju pojedinim nasljednicima, sunasljednici upravljaju i raspoložu svim što čini nasljedstvo po pravilima po kojima zajednički vlasnici upravljaju i raspoložu stvarima, izuzev onim što je povjereno na upravljanje izvršitelju oporuke ili staratelju ostavštine.

(2) Pošto bude utvrđeno koliki dijelovi nasljednog prava pripadaju pojedinim nasljednicima, do diobe sunasljednici upravljaju i raspoložu svime što je do tada bilo zajedničko po pravilima po kojima suvlasnici upravljaju i raspoložu stvarima, izuzev onim što je povjereno na upravljanje izvršitelju oporuke ili staratelju ostavštine.

(3) Ako nema izvršitelja oporuke, a nasljednici se ne slože o upravljanju nasljedstvom, sud će na zahtjev jednog od njih, postaviti upravnika koji će u njihovo ime upravljati nasljedstvom, ili odrediti svakom nasljedniku dio nasljedstva kojim će on upravljati. Za upravnika sud može postaviti i nekog od nasljednika.

(4) Upravnik može sa odobrenjem suda raspolagati stvarima iz ostavštine ako je za to ovlašten oporukom ili ako je to potrebno radi isplate troškova ili otklanjanja štete na nasljedstvu.

Članak 181

(Pravo na nasljedni dio prije diobe)

(1) Nasljednik može prije diobe ili prije pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenijeti svoj nasljedni dio potpuno ili djelomično, samo na sunasljednike.

(2) Ugovor o prijenosu nasljednog dijela mora biti bilježnički obrađen.

(3) Ugovor nasljednika sa osobom koja nije nasljednik o ustupanju nasljednog dijela obvezuje nasljednika samo da po izvršenoj diobi preda svoj dio suugovaraču, odnosno po pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prenese svoj dio na suugovarača.

Članak 182

(Pravo nasljednika koji je živio ili privređivao u zajednici sa ostavitelem)

(1) Na zahtjev nasljednika koji je živio ili privređivao u zajednici sa ostavitelem, sud može, kad to iziskuje opravdana potreba, odlučiti da mu se ostave pojedine stvari pokretne ili nepokretne ili grupe stvari, koje bi pripale u dio ostalih nasljednika, a da im on vrijednost tih stvari isplati u novcu u roku koji sud prema okolnostima odredi. Rješenje suda kojim udovoljava tom zahtjevu je izvršna isprava.

(2) Sunasljednik koji je poljoprivrednik ne mora učiniti vjerojatnim opravdanu potrebu iz stavka 1 ovog članka kada se radi o nasljeđivanju poljoprivrednog zemljišta i stvari koje služe obavljanju poljoprivredne djelatnosti.

(3) Za tako određeni iznos osobe iz stavka 1 ovog članka imaju, radi osiguranja iznosa koji im je dužan platiti do isplate, zakonsko založno pravo na dijelovima ostavštine dodijeljenim nasljedniku.

(4) Ako isplata ne bude izvršena u roku, ostali nasljednici imaju pravo tražiti naplatu svoje tražbine ili predaju stvari koje bi im inače pripale na ime nasljednog dijela.

Članak 183

(Dioba predmeta kućanstva)

(1) Predmeti kućanstva koji služe za zadovoljenje svakodnevnih potreba nasljednika koji je živio sa ostavitelem u istom kućanstvu, a koji nije njegov potomak ni njegov bračni partner, ostavit će se na njegov zahtjev tom nasljedniku, a njihova vrijednost će se uračunati u dio tog nasljednika.

(2) Ukoliko vrijednost predmeta premašuje vrijednost nasljednog dijela, nasljednik kome su ti predmeti ostavljeni isplatit će ovu razliku nasljednicima u novcu.

Članak 184

(Obveza zaštite među nasljednicima poslije diobe)

(1) Svakom nasljedniku ostali nasljednici odgovaraju po samom zakonu ako bi mu neka treća osoba, pozivajući se na neko pravo zasnovano prije diobe oduzela stvar koja je stavljena u njegov nasljedni dio, ili inače smanjila njegovo pravo.

(2) Oni jamče isto tako da stvari stavljene u njegov dio nemaju skrivenih nedostataka. Nasljednici jamče da tražbina ostavitelja stavljena u dio jednog nasljednika postoji i da će se moći naplatiti od dužnika do iznosa koji mu je ostavljen u dio.

(3) Obveza jamstva za postojanje i naplativost tražbine traje tri godine po završenoj diobi, a za tražbine koje dospijevaju poslije diobe ona traje tri godine do dospelosti obveze.

(4) U svim slučajevima jamstva po odredbama prethodnih stavaka svaki nasljednik jamči i duguje naknadu razmjerno svom nasljednom dijelu.

DIO DRUGI

POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA

POGLAVLJE VI.

SASTAVLJANJE SUDSKE OPORUKE, ČUVANJE I OPOZIVANJE OPORUKE

Članak 185

(Nadležnost)

(1) Za sastavljanje sudske oporuke, čuvanje oporuke u sudu i za opozivanje oporuke pred sudom nadležan je Osnovni sud Brčko distrikta BiH.

(2) Poslove oko sastavljanja, uzimanja na čuvanje i opozivanje oporuke vrši sudac pojedinac.

Članak 186

(Sastavljanje sudske oporuke)

(1) Kad se oporuka sastavlja u sudu po pokazivanju oporučitelja, sudac će prethodno utvrditi identitet oporučitelja.

(2) Sudac će zatim saslušati kazivanje oporučitelja koje će vjerno zabilježiti u zapisnik, po mogućnosti riječima samog oporučitelja, pazeći pri tom da volja oporučitelja bude jasno izražena.

(3) U zapisnik će se unijeti i sve okolnosti koje bi mogle biti od utjecaja na punovrijednost oporuke.

(4) Kad je to potrebno, sudac će oporučitelju objasniti propise koji ograničavaju oporučitelja u raspolaganju oporukom.

(5) Pošto oporučitelj sam pročita zapisnik ili mu sudac pročita, ako ne zna čitati, i oporučitelj izjavi da je njegova posljednja volja u svemu vjerno zabilježena, sudac će sve to potvrditi u samom zapisniku i ovjeriti svojim potpisom.

(6) Zapisnik potpisuju, pored suca, zapisničar, oporučitelj, svjedoci identiteta i svjedoci oporuke.

(7) Ako oporučitelj i svjedoci identiteta ne znaju pisati, stavit će na zapisnik svoj rukoznak.

Članak 187

(Utvrdjivanje identiteta oporučitelja i svjedoka)

(1) Ako sudac ne poznaje oporučitelja osobno i po imenu, identitet oporučitelja se utvrđuje osobnom iskaznicom i ako oporučitelj nema osobnu iskaznicu, a ni sudac ga osobno i po imenu ne poznaje, dovoljno je da njegov identitet posvjedoče dva punoljetna svjedoka.

(2) Identitet svjedoka oporuke i svjedoka identiteta oporučitelja, ako ih sudac osobno ne poznaje, utvrdit će se osobnom iskaznicom.

(3) U zapisniku će se navesti način na koji je utvrđen identitet oporučitelja i svjedoka identiteta, odnosno svjedoka oporuke.

Članak 188

(Oporuka sastavljen od više listova)

(1) Ako se zapisnik o sastavljanju oporuke sastoji od više listova, svi listovi će se prošiti jamstvenikom i oba kraja jamstvenika zapečatiti sudskim pečatom.

(2) Svaki list oporučitelj će posebno potpisati odnosno na njemu staviti svoj rukoznak.

(3) Na kraju zapisnika naznačit će se od koliko se listova sastoji oporuka.

Članak 189

(Čuvanje sudske oporuke i predaja oporučitelju)

(1) Oporuku sastavljenu u sudu oporučitelj može ostaviti na čuvanje sudu, a može zahtijevati da mu se preda.

(2) Ako oporučitelj ostavi sudsku oporuku na čuvanje sudu, sudac će narediti da se oporuka stavi u poseban omot i zapečati, a oporučitelju će se, na njegov zahtjev, izdati potvrda da je oporuka sastavljena i ostavljena sudu na čuvanje.

(3) Oporuka se u sudu čuva odvojeno od ostalih spisa.

(4) Kad oporučitelj traži da mu se preda sudska oporuka, sudac će mu predati zapisnik o sastavljanju te oporuke u posebnom zapisniku koji potpisuje oporučitelj, utvrdit će se da je oporuka sastavljena u sudu i predat oporučitelju.

Članak 190

(Sastavljanje oporuke oporučitelju koji ne zna službeni jezik ili je nijem)

(1) Ako oporučitelj ne zna službeni jezik, pozvat će se sudski tumač i još dva svjedoka koji uz službeni jezik znaju i jezik i pismo oporučitelja, pa će se oporuka pred njima napisati onako kako ga tumač prevede na službeni jezik.

(2) Ako je oporučitelj nijem, pozvat će se sudski tumač i dva svjedoka koji se sa oporučiteljem mogu sporazumjeti.

(3) Zapisnik o sastavljanju oporuke u slučajevima iz prethodnih stavaka potpisuju i tumač i svjedoci.

Članak 191

(Povjeravanje oporuke sudu)

(1) Kad se preda na čuvanje oporuka koja nije sastavljena u sudu, oporučitelj ju predaje osobno sucu, otvorenu ili u zatvorenom omotu.

(2) O predaji oporuke, sastavit će se zapisnik u kome se mora navesti kako je utvrđen identitet oporučitelja.

(3) Otvorena oporuka stavit će se u poseban omot i zapečatiti, a oporučitelju će se, na njegov zahtjev, izdati potvrda da je oporuka povjerena na čuvanje sudu.

(4) Ako je na čuvanje predana otvorena oporuka sudac će oporučitelja upozoriti na nedostatke zbog kojih oporuka ne bi bila punovrijedna.

Članak 192

(Vraćanje oporuke oporučitelju)

(1) Oporuka koja se nalazi na čuvanju kod suda vratit će se oporučitelju na njegov zahtjev.

(2) Oporuka će se vratiti i oporučiteljevom punomoćniku koji ima ovjerenu punomoć za taj posao.

(3) O vraćanju oporuke sastavit će se zapisnik u kome će se navesti način na koji je utvrđen identitet osobe kojoj se vraća oporuka.

(4) Ako se oporuka vraća punomoćniku, punomoć će se priložiti zapisniku i zadržati u sudu.

Članak 193

(Čuvanje isprava o usmenoj oporuci)

(1) Ako su svjedoci usmene oporuke podnijeli sudu pismeno koje sadrži volju oporučitelja, sud će prijam ovakvog pismena zapisnički utvrditi, staviti u poseban omot i zapečatiti.

(2) Sud će postupiti po odredbi prethodnog stavka i kad svjedoci usmene oporuke dođu u sud da usmeno ponove izjavu oporučitelja.

(3) Prilikom uzimanja izjava svjedoka sud će nastojati da utvrdi izjavu volje oporučitelja, a pored toga ispitat će i okolnosti od kojih ovisi punovrijednost usmene oporuke.

(4) Isprave o usmenoj oporuci čuvat će se u sudu odvojeno od ostalih spisa.

Članak 194

(Opozivanje oporuke pred sudom)

(1) Oporučitelj može pred sudom opozvati svoju oporuka.

(2) Na opozivanje oporuke pred sudom primjereno će se primjenjivati odredbe ovog zakona koje vrijede za sastavljanje sudske oporuke.

(3) Kad oporučitelj opozove oporuka opozivanje će se zabilježiti na oporuci koja se čuva u sudu.

Članak 195

(Sastavljanje i opozivanje oporuke izvan sudske zgrade)

U slučaju potrebe sud će sastaviti oporuka i primiti izjavu o opozivanju oporuke i izvan sudske zgrade.

Članak 196

(Obavješćivanje suda oporučiteljevog prebivališta)

Ako je oporuka sastavljena u Osnovnom sudu Brčko distrikta BiH oporučitelja koji nema prebivalište u Brčko distriktu, ili ako je takva oporuka predana Osnovnom sudu Brčko distrikta BiH na čuvanje, ili je pred Osnovnim sudom Brčko distrikta BiH opozvana, Osnovni sud je dužan o tome odmah izvijestiti sud u Bosni i Hercegovini na čijem području oporučitelj ima prebivalište.

POGLAVLJE VII.

POSTUPAK S OPORUKOM

Članak 197

(Predaja oporuke sudu)

- (1) Oporuka koju je umrli ostavio dostavit će se u sud zajedno sa smrtovnicom.
- (2) Organ koji sastavlja smrtovnicu provjerit će je li umrli ostavio oporuku, odnosno postoji li isprava ili dokazi o usmenoj oporuci.

Članak 198

(Proglašenje oporuke)

- (1) Kad sud utvrdi da je osoba koja je ostavila oporuku umrla ili da je proglašena umrlom otvorit će njezinu oporuku bez povrede pečata, pročitati će ju i o tome sastaviti zapisnik.
- (2) Ovako će se postupiti bez obzira je li oporuka po zakonu punovrijedna i ima li više oporuka.
- (3) Otvaranje i čitanje oporuke izvršit će se u nazočnosti dva punoljetna građanina koji mogu biti i osobe koje su pozvane na nasljeđe.
- (4) Proglašenju oporuke mogu nazočiti nasljednici, legatari i druge zainteresirane osobe i tražiti prijepis oporuke.
- (5) Osnovni sud Brčko distrikta BiH će otvoriti i pročitati oporuku koja se kod njega nađe ili mu bude podnesena, iako je za raspravljanje ostavštine nadležan drugi sud u Bosni i Hercegovini ili inozemno tijelo.

Članak 199

(Zapisnik o proglašenju pismene oporuke)

(1) Zapisnik o proglašenju pismene oporuke treba sadržavati:

- a) koliko je oporuka nađeno, koji nadnevak nose i gdje su nađene,
- b) tko je oporuke predao sudu ili sastavljaču smrtovnice,
- c) je li oporuka predana otvorena ili zatvorena i kakvim je pečatom bila zapečaćena,
- d) koji su svjedoci nazočili otvaranju i proglašenju oporuke.

(2) Ako je prilikom otvaranja oporuke primijećeno da je pečat povrijeđen ili da je u oporuci nešto brisano, precrtano ili ispravljano ili ako se što drugo sumnjivo nađe mora se i to u zapisniku navesti.

(3) Zapisnik potpisuju sudac, zapisničar i svjedoci.

(4) Na proglašenu oporuku sud će staviti potvrdu o njezinom proglašenju sa naznakom nadnevka proglašenja, kao i broj i nadnevak ostalih pronađenih oporuka.

Članak 200

(Proglašenje usmene oporuke)

(1) Ako je umrli sastavio usmenu oporuku, i o tome postoji isprava koju su svjedoci vlastoručno potpisali, sud će sadržaj ove isprave proglasiti po odredbama koje vrijede za proglašenje pismene oporuke.

(2) Ako takve isprave nema, svjedoci pred kojima je usmena oporuka izjavljena saslušat će se ponaosob o sadržaju oporuke, a osobito o okolnostima od kojih ovisi njezina punovrijednost, pa će zapisnik o saslušanju ovih svjedoka proglasiti po odredbama koje vrijede za proglašenje pismene oporuke.

(3) Ako stranka zahtijeva da se svjedoci usmene oporuke saslušaju pod prisegom ili ako sud nađe da je takvo saslušanje potrebno, odredit će ročište za saslušanje ovih svjedoka na koje će pozvati predlagača, a ostale zainteresirane osobe samo ako se time ne bi odugovlačio postupak.

Članak 201

(Proglašenje nestale ili uništene oporuke)

(1) Ako je pismena oporuka nestala ili je uništena neovisno od ostaviteljeve volje, a među zainteresiranim osobama nema spora o ranijem postojanju te oporuke, o formi u kojoj je sastavljena, o načinu nestanka ili uništenja, kao ni o sadržaju

oporuke, ostavinski sud će o tome saslušati sve zainteresirane osobe i po njihovim prijedlozima izvesti potrebne dokaze, pa će taj zapisnik proglasiti po odredbama koje vrijede za proglašavanje pismene oporuke.

(2) Ako bi ostavština, kad ne bi bilo oporuke, postala vlasništvo Brčko distrikta, sporazum zainteresiranih osoba o ranijem postojanju oporuke, o njezinom obliku i sadržaju vrijedi samo uz suglasnost nadležnog tijela.

(3) Ako među zainteresiranim osobama ima osoba koje nisu sposobne same se brinuti o svojim poslovima, sporazum iz prethodnih stavaka vrijedi samo uz suglasnost tijela skrbništva.

Članak 202

(Dostavljanje i čuvanje isprava o proglašenju oporuke)

(1) Zapisnik o proglašenju oporuke sa izvornom pismenom oporukom, odnosno sa ispravom o usmenoj oporuci ili zapisnikom o saslušanju svjedoka usmene oporuke, dostavit će se ostavinskom sudu, a sud koji je oporuku proglasio zadržat će njihov prijepis.

(2) Izvorna pismena oporuka, isprava o usmenoj oporuci, zapisnik o saslušanju svjedoka usmene oporuke, kao i zapisnik o sadržaju nestale ili uništene pismene oporuke, čuvat će se u sudu odvojeno od drugih spisa, a njihov ovjereni prijepis priložit će se spisima.

POGLAVLJE VIII.

POSTUPAK ZA RASPRAVLJANJE OSTAVŠTINE

Odjeljak A. Opće odredbe

Članak 203

(Predmet postupka za raspravljanje ostavštine)

U postupku za raspravljanje ostavštine sud utvrđuje tko su nasljednici umrlog, koja imovina čini njegovu ostavštinu i koja prava iz ostavštine pripadaju nasljednicima, legatarima i drugim osobama.

Članak 204

(Izvanparnični postupak)

(1) Postupak za raspravljanje ostavštine je izvanparnični postupak.

(2) Ako ovim zakonom nije drugačije propisano, u postupku za raspravljanje ostavštine na odgovarajući način se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje izvanparnični i parnični postupak.

Članak 205

(Nadležnost za provedbu ostavinskog postupka)

(1) Ostavinski postupak se u prvom stupnju provodi pred Osnovnim sudom Brčko distrikta BiH, odnosno pred bilježnikom kao povjerenikom suda.

(2) U Osnovnom sudu Brčko distrikta BiH postupak provodi sudac pojedinac.

(3) Sud će povjeriti bilježniku provedbu ostavinskog postupka i dostaviti mu spis bez odgađanja sukladno odredbom članka 264 ovog zakona.

(4) Kada bilježnik provodi radnje u ostavinskom postupku kao povjerenik suda ovlašten je, kao i sudac Osnovnog suda, poduzimati sve radnje u postupku i donositi sve odluke, izuzev odluka za koje je ovim zakonom drugačije određeno.

Članak 206

(Mjesna nadležnost)

(1) Za raspravljanje ostavštine osobe koja je u trenutku smrti imala prebivalište u Brčko distriktu, a koja je državljanin Bosne i Hercegovine, u pogledu nepokretne imovine koja se nalazi na teritoriju Bosne i Hercegovine i u pogledu njezine pokretne imovine, bez obzira gdje se nalazi, isključivo je nadležan Osnovni sud.

(2) Ako se nepokretna imovina osobe iz stavka 1 ovog članka nalazi u inozemstvu, Osnovni sud će biti nadležan samo ako po zakonima države u kojoj se nalazi imovina nije nadležno inozemno tijelo.

(3) Za raspravljanje ostavštine Osnovni sud će postupati kao ostavinski sud i u slučaju kada ostavitelj nije imao prebivalište u Brčko distriktu, ali je imao boravište u Brčko distriktu, ukoliko zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

(4) Ako ostavitelj u vrijeme smrti nije imao prebivalište ni boravište u Brčko distriktu, Osnovni sud će postupati kao ostavinski sud ukoliko se na području Brčko distrikta nalazi ostavština ili pretežan dio ostavštine.

Članak 207

(Svojstvo stranke)

Strankom se u smislu ovog zakona smatraju nasljednici i legatari, kao i druge osobe koje ostvaruju neko pravo iz ostavštine.

Članak 208

(Opća pravila postupanja)

(1) Tijekom cijelog postupka sud će paziti da prava stranaka budu što prije utvrđena i osigurana.

(2) Sud je dužan osobito paziti da se zaštite i ostvare prava osoba koje se zbog maloljetnosti, duševne bolesti ili drugih okolnosti nisu sposobne brinuti o svojim pravima i obvezama.

(3) U ostavinskom postupku javnost je isključena.

Članak 209

(Dokazi)

(1) Sud donosi odluku na temelju rezultata cjelokupne rasprave.

(2) Sud je ovlašten utvrđivati činjenice koje stranke u postupku nisu iznijele, te izvesti i dokaze koje one nisu predložile, ako ocijeni da su te činjenice i ti dokazi važni za odlučivanje sukladno ovom zakonu.

(3) Odluka se može zasnivati i na dokazima koji nisu izvedeni pred sudom koji donosi odluku.

Članak 210

(Radnje u postupku)

Sudac sa zapisničarom prima izjave o odricanju od nasljeđa i izvodi dokaze.

Članak 211

(Zapisnici i bilješke)

(1) O radnjama poduzetim u postupku po pravilu se sastavlja zapisnik.

(2) O manje važnim izjavama stranaka i obavijestima koje sud prikuplja može se umjesto zapisnika sastaviti samo bilješka u spisu.

(3) Zapisnik potpisuju stranke ako su nazočile radnji u postupku, sudac koji je sastavio zapisnik, te zapisničar.

(4) Bilješku na spisu potpisuje osoba koja ju je sastavila.

Članak 212

(Odluke)

(1) Odluke se u postupku donose u obliku rješenja.

(2) Rješenja protiv kojih je dopušten prigovor, odnosno žalba i rješenja drugostupanskog suda moraju biti obrazložena.

Članak 213

(Prigovor protiv rješenja)

(1) Protiv rješenja koje je kao povjerenik suda u ostavinskom postupku donio bilježnik dopušten je prigovor sudu u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja strankama.

(2) U pogledu prigovora iz stavka 1 ovog članka, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje žalba u parničnom i izvanparničnom postupku.

Članak 214

(Postupak povodom prigovora)

(1) Prigovor se dostavlja bilježniku koji ga je dužan bez odgađanja zajedno sa spisom dostaviti Osnovnom sudu Brčko distrikta BiH.

(2) O prigovoru odlučuje sudac pojedinac.

Članak 215

(Odluke suda o prigovoru protiv rješenja bilježnika)

(1) Nepravodobne, nepotpune i nedopuštene prigovore sud će odbaciti.

(2) Odlučujući o prigovoru protiv rješenja koji je donio bilježnik, sud može u cijelosti ili djelomično rješenje održati na snazi ili ga ukinuti.

(3) Kada sud ukine rješenje ili ga djelomično održi na snazi, sam će odlučiti o ukinutom dijelu rješenja.

(4) Protiv rješenja suda kojim je rješenje bilježnika u cijelosti ili djelomično ukinuto nije dopuštena posebna žalba.

(5) U slučaju iz stavka 3 ovog članka sud će provesti radnje koje ocjeni potrebnim.

(6) Rješenje o prigovoru dostavit će se strankama i bilježniku.

Članak 216

(Žalba protiv rješenja)

(1) Protiv rješenja prvostupanjskog suda dopuštena je žalba, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Žalba se podnosi u roku od 15 dana od dana dostavljanja prvostupanjskog rješenja.

Članak 217

(Postupak po žalbi)

(1) Žalba se podnosi prvostupanjskom sudu koji može povodom pravodobno izjavljene žalbe sam novim rješenjem preinačiti pobijano rješenje, ako se time ne povrjeđuju prava drugih osoba zasnovana na tom rješenju.

(2) Ako prvostupanjski sud ne preinači svoje rješenje, dostavit će žalbu drugostupanjskom sudu, bez obzira na to je li žalba podnesena u roku koji zakon određuje.

(3) Drugostupanjski sud rješava, po pravilu, samo o žalbama koje su pravodobno podnesene, ali može uzeti u obzir i žalbu koja je nepravodobno podnesena ako se time ne povrjeđuju prava drugih osoba koja se zasnivaju na pobijanom rješenju.

(4) Ako je protiv rješenja dopuštena posebna žalba sud će, ako ne postupi prema odredbi stavka 1 ovog članka, prijepis spisa sa žalbom dostaviti drugostupanjskom sudu. Ne čekajući odluku drugostupanjskog suda, prvostupanjski sud poduzimat će one radnje koje je ovlašten poduzimati u ostavinskom postupku, neovisno od ishoda žalbenog postupka, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članak 218

(Izvanredni pravni lijekovi)

U ostavinskom postupku nisu dopušteni izvanredni pravni lijekovi.

Članak 219

(Troškovi postupka)

(1) Svaka stranka snosi troškove koje je imala tijekom ili povodom postupka.

(2) Ako je bilo zajedničkih troškova, sud će odrediti u kojoj će razmjeri stranke snositi te troškove.

(3) Po prijedlogu jedne stranke sud može odlučiti da druga stranka naknadi troškove koje joj je prouzrokovala očito nesavjesnim postupanjem.

Odjeljak B. Prethodne radnje

Članak 220

(Sastavljanje smrtovnice)

(1) Kada neka osoba umre ili bude proglašena umrlom matičar nadležan za upis činjenice smrti u matičnu knjigu umrlih sastavit će smrtovnicu i obvezno je dostaviti sudu u roku od 15 dana po izvršenom upisu.

(2) Smrtovnica se sastavlja na temelju podataka iz matične knjige umrlih, podataka dobivenih od srodnika umrlog, od osoba s kojima se umrli živio, te od drugih osoba koje ih mogu pružiti.

(3) Ako tijelo iz stavka 1 ovog članka nije u mogućnosti pribaviti podatke za sastavljanje smrtovnice, dostavit će smrtovnicu samo s onim podacima kojima raspolaže (u daljnjem tekstu: nepotpuna smrtovnica), navodeći razloge zbog kojih nije moglo sastaviti potpunu smrtovnicu i ukazujući na podatke koji bi mogli poslužiti ostavinskom sudu za pronalaženje nasljednika i imovine umrlog.

(4) Ako je ostavinskom sudu predana nepotpuna smrtovnica ili samo izvadak iz matične knjige umrlih, on će na zapisnik u ostavinskoj raspravi utvrditi sve podatke koje treba sadržavati smrtovnica.

(5) Smrtovnica se sastavlja i u slučaju kada umrli nije ostavio imovinu.

(6) Smrtovnica ima dokaznu snagu javne isprave samo u pogledu podataka koji su preuzeti iz matične knjige umrlih.

Članak 221

(Sadržaj smrtovnice)

(1) U smrtovnicu se unose:

- a) prezime i ime ostavitelja, po mogućnosti jedinstveni matični broj građanina, ime jednog od njegovih roditelja, ostaviteljevo zanimanje, nadnevak rođenja i državljanstvo, a za ostavitelja koji je bio u braku i prezime koje je imao prije sklapanja braka,
- b) dan, mjesec i godina, mjesto i, po mogućnosti, sat smrti,
- c) mjesto u kojem je ostavitelj imao prebivalište, odnosno boravište.

(2) U smrtovnici treba, ako je to moguće, navesti:

- a) prezime i ime, nadnevak rođenja, zanimanje, prebivalište, odnosno boravište ostaviteljevog bračnog, odnosno izvanbračnog partnera i bračne, izvanbračne i posvojene djece,
- b) prezime i ime, nadnevak rođenja i prebivalište, odnosno boravište ostalih srodnika koji bi mogli biti pozvani na nasljedstvo na temelju zakona, kao i osobe koje su pozvane na nasljedstvo na temelju oporuke,
- c) mjesto gdje se nalazi imovina koju je ostavio ostavitelj, ima li imovine za čije držanje, čuvanje ili prijavljivanje postoje posebni propisi, ima li gotovog novca, vrijednosnih papira, dragocjenosti, štednih knjižica ili kakvih drugih važnih isprava, je li ostavitelj ostavio dugova i koliko, je li ostavio pisanu oporuku ili zaključio ugovor o nasljeđivanju ili ugovor o doživotnom uzdržavanju ili ugovor o ustupanju i raspodjeli imovine za života i gdje se oni nalaze, a ako je ostavitelj napravio usmenu oporuka onda prezime i ime, zanimanje i boravište svjedoka pred kojima je usmena oporuka napravljena,
- d) očekuje li se rođenje ostaviteljeva djeteta i imaju li njegova djeca ili bračni partner skrbnika,
- e) nadnevak i mjesto smrti bračnog partnera ili ostaviteljeva djeteta ili koje druge osobe koja bi moglo biti pozvana na nasljeđe, a koja je umrlo prije ostavitelja.

Članak 222

(Vrijeme obavljanja popisa)

(1) Popis ostaviteljeve imovine obaviti će se po odluci ostavinskog suda kada se ne zna postoje li nasljednici ili gdje borave, kada su nasljednici osobe koje zbog maloljetništva, duševne bolesti ili drugih okolnosti ne mogu same voditi brigu o svojim pravima i interesima, ili u drugim opravdanim slučajevima.

(2) Sud će popis narediti i na zahtjev ostaviteljevih nasljednika, legatara ili vjerovnika.

(3) Ako to zahtijevaju posebne okolnosti u kojima je ostavitelj umro, a osobito ako prijete opasnost da bi dio ostavine mogao biti otuđen ili izgubljen, policijski službenici koji u tim okolnostima ureduju, prilikom svog uređivanja, ako je to moguće, popisat će ostaviteljeve stvari, po potrebi zapečatiti prostorije u kojima se stvari nalaze i popis dostaviti matičaru nadležnom za upis činjenice smrti.

(4) U slučaju iz stavka 3 ovog članka matičar će primljeni popis dostaviti ostavinskom sudu koji vodi ostavinski postupak.

Članak 223

(Sadržaj popisa)

(1) Popis će obuhvatiti sve nepokretne i pokretne stvari koje su bile u ostaviteljevom neposrednom posjedu u trenutku njegove smrti.

(2) Popis će obuhvatiti i drugo što je pripadalo ostavitelju, a nalazi se kod druge osobe, uz naznaku kod koga se nalazi i po kojoj osnovi, kao i ono što je ostavitelj posjedovao, a za što se tvrdi da nije njegovo vlasništvo.

(3) U popisu imovine zabilježiti će se ostaviteljeve tražbine, a i dugovi, te posebno neplaćeni porezi, doprinosi i druga javna davanja.

Članak 224

(Način popisivanja)

(1) Pokretne stvari se popisuju po vrsti, rodu, broju, mjeri i težini ili pojedinačno.

(2) Nekretnine se popisuju pojedinačno s naznakom mjesta gdje se nalaze, vrsta i opis objekta, kulture zemljišta i zemljišnoknjižnih podataka ako su poznati.

Članak 225

(Obavljanje popisa)

(1) Popis će obaviti sudski službenik ili bilježnik kojeg odredi sudac koji vodi sudski postupak.

(2) Popis se obavlja u nazočnosti dvije punoljetne osobe, a kada je to potrebno, i uz sudjelovanje vještaka.

(3) Popisu može nazočiti i svaka zainteresirana osoba.

Članak 226

(Postupak sa stvarima za koje postoje posebni propisi)

Kada se prilikom popisivanja ili inače u ostavini pronađu stvari za čije držanje, čuvanje ili prijavljivanje postoje posebni propisi, s njima će se nakon obavljenog popisa postupiti po tim propisima.

Članak 227

(Predaja na čuvanje)

(1) Ako se ustanovi da nijedan od nazočnih nasljednika nije sposoban upravljati ostavinom ili nečim iz njenog sastava, a nema zakonskog zastupnika, ili ako su nasljednici nepoznati ili nenazočni ili kada druge okolnosti nalažu osobit oprez, policijski službenik ili druga osoba koja uređuje u ime vlasti predat će u žurnim

slučajevima te stvari na čuvanje pouzdanj osobi i o tome odmah obavijestiti ostavinski sud, koji može tu mjeru izmijeniti ili ukinuti.

(2) Gotov novac, vrijednosne papire, dragocjenosti, štedne knjižice i druge važne isprave treba u slučaju iz stavka 1 ovog članka predati na čuvanje sudu ili bilježniku na području Distrikta.

(3) Tko primi na čuvanje stvari iz stavaka 1 i 2 ovog članka dužan je o tome izdati potvrdu koju će sudu predati onaj koji ih je dao na čuvanje.

Članak 228

(Postavljanje privremenog staratelja ostavštine)

(1) Kada je po ovom zakonu potrebno postaviti privremenog staratelja ostavštine, postavljanje će izvršiti ostavinski sud.

(2) Prije postavljanja privremenog staratelja sud će, po mogućnosti, zatražiti mišljenje u pogledu osobnosti staratelja od osoba koje su pozvane na nasljeđe.

Članak 229

(Pečaćenje)

(1) Ako ocjeni da je to svrsishodno, sud može odrediti da se prostorije u kojima se nalaze stvari iz sastava ostavine zapečate, te će odrediti osobu koju će obvezati da bez odgađanja prijavi svako oštećenje pečata policijskoj upravi i sudu.

(2) Dopuštenje za skidanje pečata može dati samo ostavinski sud, odnosno bilježnik kao povjerenik suda.

Članak 230

(Privremene mjere)

Prije pokretanja ostavinskog postupka i tijekom njega, sve dok postupak ne bude pravomoćno okončan, sud će, na zahtjev stranke radi osiguranja stvari i prava iz ostavine, odrediti privremene mjere predviđene zakonom kojim se uređuje ovršni postupak, ako stranka učini vjerojatnim opasnost da bi se bez takve mjere promijenilo postojeće stanje ili ako učini vjerojatnim da je mjera potrebna da bi se spriječilo nasilje ili nastanak nenadoknadive štete koja prijeti.

Odjeljak C. Pokretanje ostavinskog postupka

Članak 231

(Pokretanje postupka)

(1) Ostavinski postupak pokreće se po službenoj dužnosti u roku od 30 dana kad sud primi smrtovnicu ili izvadak iz matične knjige umrlih, odnosno s njima izjednačenu ispravu.

(2) Sud, odnosno bilježnik koji kao povjerenik suda vodi ostavinski postupak dužan je odmah nakon što se pokrene ostavinski postupak pribaviti dokaz o činjenicama iz registra sukladno odredbama članka 128 ovog zakona.

Članak 232

(Ispitivanje nadležnosti)

(1) Nakon što primi ispravu iz članka 231 ovog zakona sud će ispitati je li nadležan za ostavinski postupak, pa ako ustanovi da nije nadležan, dostavit će predmet nadležnom sudu.

(2) Ako sud ustanovi da je za ostavinski postupak nadležno inozemno tijelo, rješenjem će se oglasiti nenadležnim i obustaviti postupak.

Članak 233

(Mjere ostavinskog suda za osiguranje ostavine)

(1) Mjere za osiguranje ostavine ostavinski sud može odrediti tijekom cijelog ostavinskog postupka.

(2) Ostavinski sud može tijekom ostavinskog postupka mijenjati i ukidati mjere osiguranja ostavine koje je odredio on sam ili neki drugi sud ili tijelo vlasti.

(3) Mjere za osiguranje, a i njihove promjene i ukidanja određuje ostavinski sud na zahtjev stranke, a i po službenoj dužnosti.

Članak 234

(Pozivanje izvršitelja oporuke)

Ako je ostavitelj postavio izvršitelja oporuke, sud će to izvršitelju oporuke priopćiti i pozvati ga da u određenom roku izjavi prima li se te dužnosti.

Članak 235

(Postavljanje staratelja nerođenom djetetu)

(1) Ako se očekuje rođenje djeteta koje bi bilo pozvano na nasljeđe, ostavinski sud će o tome obavijestiti tijelo skrbništva.

(2) Ako tijelo skrbništva drugačije ne odredi, o pravima još nerođenog djeteta brinut će se jedan od njegovih roditelja.

Članak 236

(Postupak kad nema imovine ili kad ima samo pokretne imovine)

(1) Ako prema podacima kojima sud raspolaže umrli nije ostavio imovinu, ostavinski sud će rješenjem odlučiti da se ne provodi ostavinska rasprava.

(2) Isto će tako sud postupiti u slučaju ako je ostavitelj ostavio samo pokretne i s njima izjednačena prava, a nijedna od osoba pozvanih na nasljedstvo ne zahtijeva da se provede ostavinski postupak.

(3) Kad sud odluči da ne provodi ostavinski postupak, obavijestit će o tome tijelo nadležno za poslove skrbništva, ako među nasljednicima ima osoba koje nisu sposobne brinuti se o svojim pravima i interesima, a nemaju roditelje ili druge zakonske zastupnike.

(4) Ako je sud odlučio da se ne provodi ostavinski postupak zbog toga što se ostavina sastoji samo od pokretne imovine, ukinut će mjere osiguranja ostavine kako bi osobe pozvane na nasljedstvo mogle slobodno ostvarivati prava koja im pripadaju kao nasljednicima.

(5) Kad u ostavinu ulaze i stvarna prava na nekretninama postupit će se kao kad su iza ostavitelja ostale nekretnine, a kad postoje ostala prava, kao da su ostale pokretne.

Članak 237

(Odvajanje ostavštine od imovine nasljednika)

Kad se po zakonu može tražiti odvajanje ostavštine od imovine nasljednika, sud će na prijedlog ovlaštenih osoba narediti to odvajanje, primjenjujući pri tom primjereno odredbe ovog zakona o privremenim mjerama za osiguranje ostavštine.

Odjeljak D. Ostavinska rasprava

Članak 238

(Poziv na ročište)

(1) Za ostavinsku raspravu sud će odrediti ročište.

(2) U pozivu na ročište sud će zainteresirane osobe obavijestiti o pokretanju postupka, o tome je li mu koja oporuka već predana, te će ih pozvati da odmah dostave sudu pisanu oporuku, odnosno ispravu o usmenoj oporuci ili ugovor o nasljeđivanju ili o drugom pravnom poslu za slučaj smrti, ako se kod njih nalazi, ili da naznače svjedoke usmene oporuke.

(3) Sud će u pozivu upozoriti zainteresirane osobe da mogu do donošenja prvostupanjskog rješenja o nasljeđivanju dati izjavu o prihvatanju i ustupanju nekom od sunasljednika ili izjavu o odricanju od nasljeđa usmeno na ročištu ili u formi bilježnički obrađene isprave, a ako na ročište ne dođu ili takvu izjavu ne daju, smatrat će se da žele biti nasljednici.

(4) Ako je ostavitelj ostavio oporuku ili ugovor o nasljeđivanju, o pokretanju ostavinskog postupka sud će obavijestiti i na ročište pozvati i osobe koje bi mogle po zakonu polagati pravo na nasljeđe.

(5) Ako je ostavitelj postavio izvršitelja oporuke, sud će i njega obavijestiti o pokretanju postupka.

Članak 239

(Pozivanje oglasom)

(1) Ako se ne zna ima li nasljednika, sud će oglasom pozvati osobe koje polažu pravo na nasljedstvo da se prijave sudu u roku od jedne godine od objavljivanja oglasa u "Službenom glasniku BiH" i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

(2) Oglas će se pričvrstiti na oglasnu ploču suda i objaviti u Službenom glasniku iz stavka 1 ovog članka i na drugi prikladan način.

(3) Po odredbama stavaka 1 i 2 ovog članka sud će postupiti i ako je nasljedniku postavljen privremeni zastupnik zbog toga što je boravište nasljednika nepoznato, a nasljednik nema punomoćnika ili zbog toga što se nasljednik ili njegov zakonski zastupnik, koji nemaju punomoćnika, nalaze u inozemstvu ili su nedostupni, a dostava se nije mogla obaviti.

(4) Nakon što istekne rok iz stavka 1 ovog članka sud će provesti ostavinsku raspravu na temelju izjave postavljenog staratelja i podataka kojima sud raspolaže.

Članak 240

(Predmet ostavinske rasprave)

(1) Na ročištu za ostavinsku raspravu sud će raspraviti sva pitanja važna za donošenje odluke u ostavinskom postupku, a osobito u pogledu prava na nasljedstvo, veličinu nasljednog dijela i prava na legate.

(2) Sud o pravima odlučuje, po pravilu, pošto je zainteresiranim osobama omogućio da daju potrebne izjave. Tijekom ostavinskog postupka zainteresirane

osobe mogu davati izjave bez nazočnosti drugih zainteresiranih osoba i nije potrebno da se u svakom slučaju tim osobama omogući da se izjasne o izjavama drugih zainteresiranih osoba.

(3) O pravima osoba koje nisu došle na ročište, a uredno su pozvane, sud će odlučivati prema podacima kojima raspolaže uzimajući u obzir njihove pismene izjave koje stignu do donošenja odluke.

(4) Ako sud posumnja da je osoba koja po zakonu polaže pravo na nasljedstvo jedini ili najbliži ostaviteljev srodnik, može saslušati i osobe za koje smatra da bi mogle imati jednako ili jače pravo, a može te osobe pozvati i oglasom po odredbama članka 239 ovog zakona.

Članak 241

(Nasljednička izjava)

(1) Svatko je ovlašten, ali nitko nije dužan dati nasljedničku izjavu.

(2) Za osobu koja nije dala izjavu o odricanju od nasljeđa smatra se da želi biti nasljednikom.

(3) Osoba koja je valjano dala izjavu da prihvata nasljeđe ne može ga se više odreći.

(4) Nasljedničku izjavu potpisuju, odnosno stavljaju rukoznak nasljednik ili njegov zastupnik.

(5) Ako nasljednik ili njegov zastupnik nije u stanju potpisati nasljedničku izjavu, navest će razlog ovlaštenoj osobi koja će to zabilježiti u zapisniku.

(6) Izjava o primanju nasljeđa ili o odricanju od nasljeđa koja je podnesena sudu mora biti bilježnički obrađena, kao i punomoć za davanje nasljedničke izjave. Ovu izjavu ili punomoć sa istim pravnim učinkom nasljednik može dati i pred konzularnim predstavnikom ili diplomatskim predstavnikom Bosne i Hercegovine koji obavlja konzularne poslove.

(7) U izjavi treba navesti prima li se nasljednik, odnosno odriče dijela koji mu pripada na temelju zakona, na temelju ugovora o nasljeđivanju, ili na temelju oporuke, ili se izjava odnosi na nužni dio.

(8) Ako nasljednik u nasljedničkoj izjavi ne izjavi odnosi li se njegova izjava na ono što mu pripada na temelju zakona, na temelju ugovora o nasljeđivanju, ili na temelju oporuke, ili kao nužni dio, smatra se da se izjava odnosi na nasljedstvo po bilo kojoj osnovi.

(9) Sud neće zahtijevati nasljedničku izjavu ni od koga, ali nasljednik koji želi dati izjavu može to učiniti usmeno pred ostavinskim sudom na zapisnik, odnosno predajom ostavinskom sudu isprave iz stavka 6 ovog članka.

(10) Prilikom davanja izjave o odricanju od nasljeđa ovlaštena osoba će nasljednika upozoriti da se može odreći nasljedstva samo u svoje ime, ili i u ime svojih potomaka.

Članak 242

(Prigovor na popis)

(1) Ako stranke prigovore popisu, sud može, ako to smatra potrebnim, narediti sudskom službeniku ili bilježniku da ponovno obavi popis.

(2) Ako popis imovine nije obavljen, sud može, na temelju podataka koje su mu dale zainteresirane osobe, sam utvrditi što ulazi u ostavinu.

Članak 243

(Upućivanje na parnicu zbog spora)

(1) Sud će prekinuti ostavinski postupak i uputiti stranke na parnicu ili postupak pred tijelom uprave ako su među strankama sporne činjenice od kojih ovisi neko njihovo pravo.

(2) Na način predviđen odredbom stavka 1 ovog članka sud će postupiti osobito ako su sporne činjenice:

- a) o kojima ovisi nasljedno pravo, a osobito valjanost ili sadržaj ugovora o nasljeđivanju ili oporuke ili odnos nasljednika i ostavitelja na temelju kojeg se po zakonu nasljeđuje,
- b) od kojih ovisi veličina nasljednog dijela, vrijednost nužnog dijela ili uračunavanje u nasljedni dio,
- c) od kojih ovisi opravdanost isključenja nužnih nasljednika ili postojanje razloga za nedostojnost,
- d) je li se neka osoba odrekla nasljeđa,
- e) od kojih ovisi osnovanost zahtjeva nadživjelog bračnog partnera i ostaviteljevih potomaka, koji su živjeli sa ostaviteljem u istom kućanstvu da im se iz ostavine izdvoje predmeti kućanstva koji služe za zadovoljenje svakodnevnih potreba.

(3) Ako u navedenim slučajevima ne postoji spor o činjenicama, već se stranke spore o primjeni prava, ostavinski sud neće prekidati ostavinski postupak nego će raspraviti pravna pitanja u ostavinskom postupku.

(4) Sud neće prekinuti postupak ni u slučaju iz stavka 1 ovog članka, ako se radi o činjenicama čije postojanje zakon pretpostavlja, o činjenicama koje su opće poznate, te ako su sporne činjenice koje može utvrditi na temelju javnih ili javno ovjerenih isprava, nego će na temelju pretpostavke o postojanju tih činjenica, odnosno da je sadržaj tih isprava istinit donijeti rješenje o nasljeđivanju, a onoga koji tvrdi suprotno pretpostavci uputit će da to dokaže u parnici, odnosno u upravnom postupku.

Članak 244

(Upućivanje na parnicu zbog spora o pravu na legat ili o drugom pravu na ostavinu)

(1) Ako su među strankama sporne činjenice od kojih ovisi pravo na oporukom određeni legat ili drugo pravo, sud će uputiti stranke na parnicu ili postupak pred tijelom uprave, ali neće prekinuti postupak.

(2) Ako u slučaju iz stavka 1 ovog članka ne postoji spor o činjenicama nego samo o primjeni prava, ostavinski sud će ta pravna pitanja raspraviti u ostavinskom postupku.

Članak 245

(Upućivanje na parnicu zbog spora o sastavu ostavine)

(1) Sud će prekinuti ostavinski postupak i uputiti stranke na parnici ili upravni postupak ako su između stranaka sporne činjenice:

- a) od kojih ovisi sastav ostavine,
- b) od kojih ovisi predmet legata,
- c) ako između nasljednika postoji spor povodom zahtjeva nadživjelog bračnog partnera ili ostaviteljevih potomaka koji su s njim živjeli u zajednici da im iz ostavine ostavi dio koji odgovara njihovom doprinosu u povećanju vrijednosti imovine ostavitelja.

(2) Sud neće prekinuti postupak u slučaju iz stavka 1 ovog članka, ako su sporne činjenice koje može utvrditi na temelju javnih isprava nego će na temelju pretpostavke da je sadržaj tih isprava istinit donijeti rješenje o nasljeđivanju, a onoga koji tvrdi suprotno uputit će da to dokaže u parnici, odnosno u upravnom postupku.

(3) Kad sud u slučaju iz stavka 1 ovog članka prekida postupak, prethodno će ispitati jesu li ispunjene pretpostavke za donošenje djelomičnog rješenja o nasljeđivanju, pa će ga donijeti ako su ispunjene.

(4) Prekid postupka iz stavka 1 ovog članka ne odnosi se na ono što je obuhvaćeno djelomičnim rješenjem o nasljeđivanju.

Članak 246

(Tko se upućuje na parnicu i trajanje prekida)

(1) Sud će uputiti na parnicu ili upravni postupak stranku čije pravo smatra manje vjerojatnim.

(2) Ako sud prekine postupak, odredit će rok koji ne može biti dulji od 30 dana, u kojem upućena stranka treba pokrenuti parnicu ili upravni postupak, te o pokretanju obavijestiti ostavinski sud.

(3) Ako stranka u određenom roku postupi po rješenju suda, prekid postupka trajat će dok parnica ili upravni postupak ne bude pravomoćno okončan.

(4) Ako stranka u određenom roku ne postupi po rješenju suda, prekinuti postupak će se nastaviti i dovršiti bez obzira na zahtjeve u pogledu kojih je stranka upućena na parnicu, odnosno upravni postupak. U tom slučaju stranka koja je upućena na parnicu ili na upravni postupak može svoja prava ostvarivati u postupku na koji je upućena.

(5) Ako je ostavinski sud postupio sukladno odredbi stavka 4 ovog članka, a i u slučaju da je ostavinu raspravio, a trebao je stranku uputiti na parnicu ili upravni

postupak, pravomoćnost odluke ostavinskog suda ne sprečava da se o odnosnom zahtjevu pokrene parnica ili upravni postupak.

Odjeljak E. Rješenje o nasljeđivanju i legatu

Članak 247

(Sadržaj rješenja o nasljeđivanju)

(1) Rješenjem o nasljeđivanju sud utvrđuje tko je ostaviteljevom smrću postao njegov nasljednik i koja su prava time stekle druge osobe.

(2) Rješenje iz stavka 1 ovog članka sadrži:

- a) prezime i ime ostavitelja, ime jednog od njegovih roditelja, nadnevak rođenja, državljanstvo i, po mogućnosti, ostaviteljev matični broj građana, te za osobe umrle u braku i njihovo prezime koje su imale prije sklapanja braka,
- b) oznaku nekretnina s podacima iz javnih evidencija o nekretninama potrebnim za upis, kao i oznaku pokretnih stvari i drugih prava za koja je sud utvrdio da ulaze u ostavinu,
- c) prezime i ime nasljednika, ime jednog od njegovih roditelja, nadnevak rođenja, državljanstvo, njegovo prebivalište, odnos prema ostavitelju, nasljeđuje li ga kao zakonski ili ugovorni ili testamentarni nasljednik, a ako ima više nasljednika i nasljedni dio svakog pojedinog nasljednika izražen razlomkom, te po mogućnosti nasljednikov matični broj građana,
- d) je li i kako nasljednikovo pravo uvjetovano, uvjetovano rokom ili opterećeno nalogom, odnosno inače ograničeno ili opterećeno i u čiju korist,
- e) prezime i ime i prebivalište osoba kojima je u svezi s nasljeđivanjem ostavitelja pripalo pravo na legat ili neko drugo pravo iz ostavine s točnom oznakom tog prava, te po mogućnosti njihov matični broj građana.

(3) Ako u ostavinskom postupku svi nasljednici i legatari predlože diobu i način diobe, sud će i taj sporazum unijeti u rješenje o nasljeđivanju. Sud će isto tako postupiti ako diobu provede prema odredbama članaka 182 i 183 ovog zakona.

(4) Odredbe o rješenju o nasljeđivanju primjenjuju se na odgovarajući način i na slučajeve ostavine bez nasljednika (članak 22 ovog zakona), kada je ostaviteljev nasljednik Brčko distrikt.

Članak 248

(Dostava rješenja o nasljeđivanju)

(1) Rješenje o nasljeđivanju dostavit će se svim nasljednicima i legatarima, kao i osobama koje su tijekom postupka istakle zahtjeve za nasljeđe.

(2) Pravomoćno rješenje o nasljeđivanju dostavit će se i nadležnoj poreznoj upravi i javnom registru nekretnina, te drugim nadležnim tijelima.

Članak 249

(Upis u javnu evidenciju nekretnina i predaja pokretnih stvari)

(1) U rješenju o nasljeđivanju sud će odrediti da se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju provedu u zemljišnoj knjizi i katastru nekretnina potrebni upisi sukladno pravilima zemljišnoknjižnog prava.

(2) U rješenju o nasljeđivanju sud će odrediti da se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju ovlaštenim osobama predaju pokretne stvari koje su pohranjene kod suda, bilježnika ili po njihovom nalogu kod treće osobe.

(3) Ako je oporukom nasljedniku naloženo ispunjenje ili osiguranje obveza u korist osoba koje nisu sposobne brinuti se o svojim pravima i interesima, ili radi ostvarenja neke opće korisne svrhe, sud će odrediti nužne mjere osiguranja.

Članak 250

(Mjere osiguranja kad je pravo nasljednika ili legatara uvjetovano)

Kad je pravo nasljednika ili legatara odloženo zbog neprispjelog vremena, ili je ograničeno na izvjesno vrijeme, ili je odloženo zbog još neispunjenog uvjeta ili je ovisno od raskidnog uvjeta, odnosno naloga koji se ima smatrati kao raskidni uvjet, sud će po prijedlogu zainteresiranih osoba odrediti privremene mjere za osiguranje odnosnog dijela ostavštine po odredbama koje važe za ovršni postupak, ukoliko oporukom nije šta drugo određeno.

Članak 251

(Posebno rješenje o legatu)

(1) Ako nasljednici ne osporavaju legat, sud može i prije donošenja rješenja o nasljeđivanju, na zahtjev legatara, donijeti posebno rješenje o legatu.

(2) U tom slučaju primjereno će se primjenjivati odredbe o dostavljanju pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju, o upisima u zemljišnoj knjizi i o predaji pokretnih stvari koje se nalaze na čuvanju kod suda, bilježnika ili po njihovom nalogu kod treće osobe.

Članak 252

(Djelomično rješenje o nasljeđivanju)

Kad je sastav ostavine samo djelomično nesporan, sud će nakon što utvrdi tko su nasljednici, odnosno legatari donijeti djelomično rješenje o nasljeđivanju kojim će utvrditi nasljednike i legatate, te ono za šta nije sporno da je u sastavu ostavine.

Članak 253

(Učinak pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju i legatu)

Pravomoćno rješenje o nasljeđivanju ili legatu vezuje stranke koje su sudjelovale u postupku raspravljanja ostavštine, ukoliko im nije priznato pravo da svoj zahtjev ostvaruju u parnici.

Odjeljak F. Nasljednikovi zahtjevi nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju

Članak 254

(Naknadno pronađena imovina)

(1) Ako se po pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju pronađe imovina za koju se u vrijeme donošenja rješenja nije znalo da pripada ostavštini, sud neće ponovo raspravljati ostavštinu, već će ovu imovinu novim rješenjem raspodijeliti na temelju ranije donesenog rješenja o nasljeđivanju.

(2) Ako ranije nije raspravljena ostavština, sud će raspraviti ostavštinu samo ako se pronađena imovina sastoji iz nekretnine.

(3) Ako se pronađena imovina sastoji iz pokretne imovine, sud će raspraviti ostavštinu samo na zahtjev zainteresiranih osoba.

(4) Prije raspravljanja naknadno pronađene imovine, sud će pozvati nasljednike koji su se odrekli nasljeđa da se u određenom roku izjasne ostaju li kod odricanja ili traže da im se prizna pravo na nasljeđe na naknadno pronađenoj imovini.

(5) Rješenje kojim je raspodijeljena naknadno pronađena imovina, sud će dostaviti i nasljednicima koji su se odrekli nasljeđa.

Članak 255

(Naknadno pronađena oporuka i ugovor o nasljeđivanju)

(1) Ako se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju pronađe oporuka, sud će ju proglasiti, te zapisnik o proglašenju i presliku oporuke dostaviti ostavinskom sudu, a zadržati njegov izvornik.

(2) U slučaju iz stavka 1 ovog članka, kao i u slučaju da se naknadno pronađe ugovor o nasljeđivanju, ostavinski sud neće ponovno voditi ostavinu, nego će

obavijestiti zainteresirane osobe o proglašenju oporuke, odnosno o naknadno pronađenom ugovoru o nasljeđivanju i upozoriti ih da mogu svoja prava ostvariti u parnici.

Članak 256

(Novi nasljednik)

Ako po pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju neka osoba koja nije sudjelovala u postupku za raspravljanje ostavštine polaže pravo na ostavštinu kao nasljednik, ostavinski sud neće ponovno raspravljati ostavštinu već će tu osobu uputiti da može svoje pravo ostvariti u parnici.

Članak 257

(Ostvarivanje nasljeđa i legata u parnici kad postoje uvjeti za ponavljanje postupka)

Kad je raspravljanje ostavštine završeno pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju ili rješenjem o legatu, a postoje uvjeti za ponavljanje postupka po pravilima parničnog postupka, neće se ponoviti postupak za raspravljanje ostavštine već stranke svoja prava mogu ostvariti u parnici.

Odjeljak G. Postupak kada je nadležno inozemno tijelo

Članak 258

(Mjera za zaštitu tuzemnih nasljednika, legatara i vjerovnika)

(1) Kad je za raspravljanje ostavštine nadležno inozemno tijelo, sud na čijem je području ostavitelj umro izdat će po prijamu smrtovnice, oglas kojim će pozvati sve osobe u zemlji koje imaju zahtjeve prema ostavštini kao nasljednici, legatari ili vjerovnici, da u oglasnom roku, koji ne može biti kraći od trideset dana ni dulji od šest mjeseci koji teče od dana objavljivanja oglasa u Službenom glasniku BiH i Službenom glasniku Brčko distrikta BiH, prijave svoje zahtjeve, jer će se u suprotnom slučaju pokretna imovina iz ostavštine predati nadležnom tijelu strane države ili osobi koju to tijelo ovlasti za prijam te imovine.

(2) Oglas će se, pored objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“ i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH", pribiti na oglasnu ploču suda i objaviti po potrebi i na drugi pogodan način. Jedan primjerak oglasa dostavit će se najbližem diplomatskom ili konzularnom predstavniku odnosne strane države u našoj zemlji.

(3) Neće se izdati oglas ako vrijednost ostavštine bez odbitka dugova ne prelazi iznos od 10.000,00 KM.

(4) Ako se ne izda oglas ostavština se ne smije predati prije nego što proteknu tri mjeseca od dana smrti stranog državljanina.

Članak 259

(Zadržavanje ostavštine)

(1) Ako koji od nasljednika ili legatara prijavi svoj zahtjev, sud će zadržati ostavštinu odnosno njezin dio koji je potreban za pokriće tog zahtjeva sve dok tijelo strane države ne donese pravomoćnu odluku o tom zahtjevu.

(2) Sud će u pogledu prijavljenog zahtjeva izvršiti ovu odluku iz zadržane ostavštine ili iz njezinog dijela, a ostatak će predati tijelu strane države.

(3) Ako koji vjerovnik prijavi svoju tražbinu, sud će zadržati ostavštinu ili njezin dio koji je potreban za pokriće te tražbine sve dok ta tražbina ne bude podmirena ili osigurana.

Članak 260

(Pozivanje nasljednika inozemnog državljanina)

(1) Ako je za raspravljanje ostavštine inozemnog državljanina u pogledu njegove pokretne imovine nadležno inozemno tijelo, Osnovni sud će ako svi nasljednici koji se nalaze u Distriktu predlože da raspravu provede taj sud, pozvati sve nasljednike i legatara u inozemstvu da u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja poziva istaknu prigovor nenadležnosti suda, jer će postupak raspravljanja ostavštine sprovesti Osnovni sud.

(2) Poznati nasljednici kojima se ne zna boravište pozvat će se oglasom.

(3) Oglas će se objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“ i na oglasnoj ploči suda, a po potrebi i na drugi prikladan način. Primjerak oglasa dostavit će se najbližem diplomatskom ili konzularnom predstavniku odnosno inozemne države u BiH.

(4) Ako nijedan od nasljednika ili legatara iz inozemstva nije istakao prigovor nenadležnosti suda u roku iz stavka 1 ovog članka, Osnovni sud će po proteku tog roka raspraviti ostavštinu.

DIO TREĆI

BILJEŽNICI KAO SUDSKI POVJERENICI

POGLAVLJE IX.

PROVEDBA OSTAVINSKIH RASPRAVA

Članak 261

(Djelokrug bilježnika)

(1) Bilježnici kao sudski povjerenici provode radnje i donose odluke u ostavinskom postupku sukladno odluci suda o povjeravanju i odredbama ovog zakona.

(2) Sud može iz važnih razloga uvijek oduzeti bilježniku daljnje provođenje ostavinske rasprave koje mu je povjereno i raspravu sam provesti ili povjeriti drugom bilježniku, te o tome prethodno ili istodobno obavijestiti Bilježničku komoru čiji je član bilježnik kojemu je oduzeto provođenje ostavinske rasprave.

(3) Važni razlozi iz stavka 2 ovog članka npr. jesu: nemogućnost bilježnika da zbog bolesti ili kojeg drugog razloga obavlja posao, očito bilježnikovo zanemarivanje zakonskih obveza ili drugi važni razlozi po ocjeni suda.

(4) Protiv odluke suda iz stavaka 1 i 2 ovog članka nije dopuštena žalba.

Članak 262

(Postupak)

(1) Bilježnik povjerene mu radnje u nasljednim stvarima provodi sukladno odredbama ovog zakona po kojima sud provodi taj postupak.

(2) U postupku koji se provodi pred bilježnikom stranka može biti zastupana po odredbama koje se primjenjuju na zastupanje u izvanparničnom postupku.

Članak 263

(Rokovi za provedbu postupka)

(1) Povjereni postupak provedbe ostavinske rasprave bilježnik je dužan provesti u razumnom roku, računajući od dana prijama predmeta.

(2) U slučaju da bilježnik iz opravdanih razloga ne uspije u roku iz stavka 1 ovog članka provesti sve radnje, dostavit će o tome izvješće sudu i Bilježničkoj komori čiji je član u kojem će obrazložiti razloge zbog kojih nije dovršio postupak.

Članak 264

(Ovlasti i dužnosti bilježnika)

(1) Kao povjerenik suda u ostavinskom postupku bilježnik na temelju odluke suda o povjeravanju provodi radnje i donosi odluke propisane ovim zakonom.

(2) U slučajevima iz članaka 243, 244 i 245 ovog zakona, bilježnik će vratiti spis nadležnom sudu.

(3) U slučajevima iz članaka 174, 182 i 183 ovog zakona bilježnik može donositi odluke samo uz suglasnost svih stranaka u postupku. U suprotnom vratit će spis nadležnom sudu.

(4) Nakon pravomoćnosti rješenja kojim je postupak pravomoćno okončan, odnosno povodom izjavljenog prigovora, kao i u drugim slučajevima kada po odredbama ovog zakona vraća spis nadležnom sudu, bilježnik će vratiti spis nadležnom sudu, a u bilježničkom spisu zadržati prijepis spisa.

Članak 265

(Službeno sjedište bilježnika)

(1) Sud će provođenje ostavinskih postupaka povjeravati bilježnicima koji imaju službeno sjedište na području Brčko distrikta.

(2) Predmeti se bilježnicima dodjeljuju u rad ravnomjerno abecednim redom prezimena bilježnika, na koji red neće utjecati završetak kalendarske godine.

(3) Ostavinske predmete sukladno stavcima 1 i 2 ovog članka sud može dostavljati bilježnicima i elektroničkim putem.

POGLAVLJE X.

POLOŽAJ I RAD BILJEŽNIKA KAO SUDSKOG POVJERENIKA

Članak 266

(Važenje zakona)

(1) Ako ovim zakonom nije drugačije propisano, za rad bilježnika kao sudskog povjerenika važe propisi kao za sudove.

(2) O razlozima za izuzeće bilježnika odlučuje sud koji ga je postavio za svog povjerenika.

Članak 267

(Dostavljanje)

Pozive i druge isprave koje sastavlja kao sudski povjerenik bilježnik dostavlja strankama prema propisima o sudskoj dostavi.

Članak 268

(Oslobođenje od troškova pristojbi)

U izvršenju povjerenog posla bilježnik je ovlašten pribavljati potrebne podatke i isprave od drugih nadležnih tijela. Podnesci kojima to traži oslobođeni su od troškova sudskih i administrativnih pristojbi.

Članak 269

(Nadzor suda)

(1) Nadzor nad radom bilježnika kao sudskog povjerenika vrši sud koji mu je povjerio posao.

(2) Bilježnik ne može, izuzev iz osobito opravdanih razloga, odbiti povjereni posao, a o čemu je bez odgađanja dužan obavijestiti sud i Bilježničku komoru čiji je član.

(3) O opravdanosti razloga iz stavka 2 ovog članka odlučuje sud koji mu je povjerio posao, pri čemu sud može zatražiti mišljenje Bilježničke komore.

(4) Kad bilježnik odbije povjereni posao ili kad sud oduzme povjereni posao, sud će narediti bilježniku predaju spisa i po službenoj dužnosti izvršiti svoj nalog, te o tome obavijestiti Bilježničku komoru.

(5) Bilježnik koji odbije izvršiti nalog suda ili odbije predati sudu spise o povjerenom poslu čini povredu službene dužnosti iz članka 94 Zakona o bilježnicima Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 9/03).

Članak 270

(Prestanak rada bilježnika)

(1) U slučaju prestanka rada bilježnika ili promjene službenog sjedišta bilježnika kojem je sud povjerio provođenje ostavinskog postupka, postupit će se po odredbama propisa o bilježničkoj službi koji se odnose na postupak sa spisima bilježnika nakon što se isprazni mjesto bilježnika.

(2) Ako u roku od 130 dana ne bude postavljen novi bilježnik ili vršitelj dužnosti bilježnika kojem su povjereni svi spisi, knjige i druga dokumentacija, Bilježnička komora je dužna sve spise koje je sud povjerio na provođenje ostavinskog postupka vratiti nadležnom sudu, a nadležni sud će postupiti sukladno odredbi članka 265 ovog zakona.

POGLAVLJE XI.

NAGRADA I TROŠKOVI BILJEŽNIKA KAO SUDSKOG POVJERENIKA

Članak 271

(Nagrada i troškovi)

(1) Nagrada i troškovi bilježnika kao povjerenika suda u provođenju ostavinskog postupka određuje se tako da se jedna nagrada odnosi na sve radnje bilježnika u jednom ostavinskom postupku.

(2) Pravilnikom o nagradi za provođenje ostavinskog postupka propisat će se za koje radnje bilježnik ima pravo na posebnu nagradu (popis ostavine, dopunsko rješenje o nasljeđivanju, djelomično rješenje o nasljeđivanju i sl.).

(3) Kad u ostavinskom postupku bilježnik postupa kao povjerenik suda, ne plaća se pristojba.

(4) Plaćanje bilježničke nagrade i nadoknade vrši se sukladno propisima o bilježničkoj službi i Pravilniku iz članka 272 ovog zakona.

Članak 272

(Pravilnik)

(1) Visinu nagrade i nadoknade troškova za radnje iz članka 271 ovog zakona propisat će Pravosudno povjerenstvo.

(2) Bilježnik smije za službene radnje koje je proveo u ostavinskom postupku kao povjerenik suda računati i naplaćivati samo nagradu po propisanoj tarifi. Zabranjeno je bilježniku sklapanje pogodbe sa strankama o plaćanju nagrade i troškova drugačije nego je propisano tarifom.

(3) Bilježnik će odbiti davanje klauzule pravomoćnosti i dostavljanje pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju javnim registrima, sve dok stranke ne izmire cjelokupni iznos bilježničke nagrade i nadoknade troškova.

DIO ČETVRTI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 273

(1) Prava stranaka u svezi s nasljeđivanjem cijelit će se po zakonu koji se primjenjivao u času otvaranja nasljedstva.

(2) Procesne odredbe ovog zakona primjenjivat će se na sve slučajeve nasljeđivanja za koje je ostavinski postupak pokrenut nakon početka primjene ovog zakona.

(3) Sud će u roku od 6 mjeseci počevši od dana primjene ovog zakona povjeriti bilježnicima sukladno odredbama članka 265 ovog zakona sve ostavinske predmete u kojima do dana primjene ovog zakona nije poduzeo ni jednu procesnu radnju.

(4) Iznimno od odredbe stavka 2 ovog članka, ukoliko u ostavinskom postupku sud nije poduzeo ni jednu procesnu radnju primjenjivat će se procesne odredbe ovog zakona.

(5) Ako je ostavinski postupak pokrenut prije početka primjene ovog zakona, a u tom postupku su poduzete procesne radnje, a nije doneseno prvostupanjsko rješenje, postupak će se okončati po odredbama Zakona o izvanparničnom postupku (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 5/01).

Članak 274

(1) Do dana primjene ovog zakona valjanost forme oporuke i opoziva oporuke cijenit će se po odredbama dosadašnjeg Zakona o nasljeđivanju („Službeni list SR BiH“, br. 7/80 i 15/80).

(2) Do dana primjene ovog zakona valjanost ugovora o ustupanju i raspodjeli imovine za života, ugovora o doživotnom uzdržavanju, ugovora o odricanju od nasljeđa i ugovora o prijenosu nasljednog dijela prije diobe primjenjivat će se odredbe Zakona o nasljeđivanju („Službeni list SR BiH“, br. 7/80 i 15/80).

(3) Iznimno od odredbi stavaka 1 i 2 ovog članka, pravni poslovi zaključeni u formi bilježnički obrađene isprave sa ovjerom ili bez ovjere od suca do dana stupanja na snagu ovog zakona i to: ugovori o ustupanju i raspodjeli imovine za života, ugovori o doživotnom uzdržavanju i sporazumi o odricanju od nasljeđa koje nije otvoreno, kao i pismene oporuke iz članka 67 ranijeg Zakona o nasljeđivanju, koje su sastavili bilježnici u formi bilježnički obrađene isprave do dana početka primjene ovog zakona su punovrijedni.

(4) Odredbe iz stavka 3 ovog zakona primjenjivat će se i u zatečenim postupcima pred sudom.

Članak 275

(1) Pravosudno povjerenstvo će donijeti pravilnik iz članka 128 stavka 2 ovog zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Pravosudno povjerenstvo će donijeti pravilnik iz članka 272 ovog zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Pravosudno povjerenstvo će uspostaviti Registar oporuka i drugih nasljednopravnih poslova iz članka 128 ovog zakona u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu pravilnika iz stavka 1 ovog članka.

Članak 276

(1) Rokovi koji su počeli teći prije stupanja na snagu ovog zakona istječu kada istekne vrijeme određeno ovim zakonom, ali ako je po odredbama koje su prestale važiti već započeo teći rok koji je duži, onda istekom tog roka.

(2) Kad je ovim zakonom određen rok koji po odredbama koje su prestale važiti nije bio predviđen, taj rok ne može početi teći prije stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 277

Pravosudno povjerenstvo će putem Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine bez odgode obavijestiti Vladu Sjedinjenih Američkih Država kao depozitara prema Konvenciji o jednoobraznom zakonu o obliku međunarodnog oporuke da su ovlaštene osobe za sastavljanje međunarodnog oporuke u Brčko distriktu suci Osnovnog suda, bilježnici koji imaju sjedište u Brčko distriktu, zapovjednici broda, odnosno zrakoplova, a u inozemstvu konzularni, odnosno diplomatsko-konzularni predstavnici Bosne i Hercegovine.

Članak 278

(1) Danom početka primjene ovog zakona prestaje važiti Zakon o nasljeđivanju („Službeni list SR BiH“, br. 7/80 i 15/80).

(2) Posebni propisi o nasljeđivanju ostaju na snazi ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakona.

Članak 279

Danom početka primjene ovog zakona prestaju važiti odredbe članka od 88 do 141 Zakona o izvanparničnom postupku (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 5/01).

Članak 280

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH, a primjenjivat će se nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

Broj: 01-02-227/17

Br ko, 27. 9. 2017. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA BiH

Esed Kadri